

Tóth Gyula -
A kitalált középkoron túl

A nagy ciklus

A nagy ciklus I.

Immár tíz éve foglalkozom az egymással párhuzamosan futó időszámítási rendszerek problémájával, és próbálom feltérképezni régi krónikáink látszólagos időrendi ellentmondásait. Ezen kutatások eredményeképp történelmünk kulcsfontosságú eseményei lassan elkezdtek a helyükre kerülni. Mégis, egészen a legutóbbi hónapokig fel sem merült bennem, hogy a magyarok Attila idején történt első bejövételének időbeli helyével is gondok lehetnek! Az „Isten ostora és a tetrarkhák” c. fejezetben felszínre kerülő ismeretek még számomra is a meglepetés erejével bírtak. Azokra az összefüggésekre azonban, amit e mostani fejezetben fogok feltárni, a legmerészebb álmomban sem gondoltam volna!

Miután egyre világosabbá vált előttem, hogy a hun korszak a háromszázad évek elején, vagyis a tetrarchia korában zajlott le, már el is könyveltem magamban, hogy végre sikerült beazonosítanunk Attila korát. Úgy gondoltam ezt az eredményt már nem kell a későbbiekben módosítani, nem lesz szükség további korrekciókra, pontosításokra, hiszen már azt is épp elég volt megemészténünk, hogy Attila nem a négyszázad években élt. Történt aztán, hogy internetes barangolásaim közben elém került Bognár Ízes Zoltán tanulmánya, melynek címe: „A TÖRTÉNELMI RÉTESTÉSZTA, avagy ki olvasta el a krónikákat?”. A tanulmány olvasása során döbbenet tapasztaltam, hogy a szerző még az általam feltételezettnél is jóval korábbi időszakra, a kettőszázad évek derekára tette a hun korszakot! Mivel felsorakoztatott érvei igencsak elgondolkodtatóak voltak, ezért alaposabban is megvizsgáltam a dolgot.

Bognár Ízes Zoltán gondolatmenete – ahogy erről ő maga is beszámolt – azzal indult el, amikor „A magyar krónikák és a kitalált középkor” c. tanulmányomat olvasva fölvetődött benne, hogy talán nem csak Alarik azonosítható Attilával, de a gótok alatt is minden esetben hunokat kell értenünk. Én ezt a következtetést fent említett tanulmányom írásakor még nem mertem megkockáztatni. Ott még szó szerint azt írtam:

„Még mielőtt bárki félreértené: nem azt mondom, hogy ne lettek volna gótok, mert gótok történetesen voltak!”

Azóta azonban eltelt tíz esztendő és az egyre gyűlő adatok, az időközben megértett összefüggések engem is meggyőztek: olyan nép, hogy „gót” valójában sohasem létezett. Akiket a kutatás gótnak gondol, azok Attilával érkezett hunok. Talán emlékszünk még rá, hogy a „Fekete magyarok, fehér magyarok” c. fejezetben én magam is észrevettem, hogy a frankokhoz és a vandálokhoz hasonlóan a gótoknak is két ága létezett: az ostrogótok és a vizigótok. E két névben sikerült beazonosítanunk a fekete jelentéstartalommal rendelkező „est” és a fehér jelentéstartalommal rendelkező „vis” szavakat. Ez pedig egyértelmű jelzés számunkra, hogy a „gót” megnevezés alatt azokat a hunokat kell érteni, akiknek valóban létezett egy fekete és egy fehér ága.

Miután tehát magam is beláttam, hogy a gótok alatt valószínűleg hunokat kell érteni, hirtelen minden gótokkal kapcsolatos információ, minden gótok cselekedeteiről szóló közlés gyanússá vált. Ha jól értem, nagyjából ezt a logikát követte Bognár Ízes Zoltán is, és e logika mentén jutott el a kettőszázad évekbe. Úgy

döntöttem tehát, magam is utánajárok: lehetett-e a hun korszak még az általam feltételezettnél is jóval korábban? Találunk-e bármi gyanúsat a kettőszázas évek történetében, amely hun szempontból érdekes lehet? Nos, az eredmény minden várakozásomat felülmúlta!

Az első elgondolkodtató adalék akkor került eléem, amikor merő kíváncsiságból megnéztem, hogy Diocletianus 302-303-as keresztényüldözéseinek kezdete előtt 44-45 évvel történik-e bármi gyanús. Ha ugyanis ezt a már jól ismert és sokszor alkalmazott szöktetést a kettőszázas években is sikerül kimutatni, az egyértelmű jelzője lehet annak, hogy az időrendi problémák még az általam feltételezettnél is korábban kezdődtek. Ha 302-ből kivonok 45 évet, akkor 257-be érkezek. A Havas László, Hegyi W. György, Szabó Edit által „Római történelem” címen 2007-ben megjelentetett kézikönyv Valerianus (253-260) császárságával kapcsolatban a következőket írja:

„A következő, 257. évben csak átmenetileg javult a helyzet: (...) Hogy a Rómára nyilvánvalóan haragvó isteneket kiengeszteljék, a császárok birodalomszerte könyörgéseket és áldozatbemutatókat rendeltek el. Ennek folyományaként került sor újra keresztényüldözésekre. Azok ellen léptek fel, akik hitbéli meggyőződésük miatt megtagadták a római istenek részére történő áldozást. Ekkor halt mártírhálált Róma püspöke, Sixtus és a karthágói Cyprianus is.”

Vagyis Diocletianus keresztényüldözéseinek kezdete előtt pontosan egy „erányi” szöktetéssel ugyancsak keresztényüldözések indultak! Úgy láttam tehát, hogy nem lesz hiábavaló újra átnézni a kétszázas évek eseményeit. A következő érdekességgel akkor szembesültem, amikor a III. század római történelmét tanulmányozva észrevettem, hogy a 235-től 283-ig tartó időszakot a kutatás „a 3. századi válság” néven emlegeti. A „Római történelem” c. kötet a kérdéses korszakról szóló fejezetnek egyenesen „A katonai anarchia időszaka” címet adta. De miért is volt válság és anarchia ekkor Rómában? Alaposabban megvizsgálva a témát kiderült, hogy a válság legfőbb oka az volt, hogy ebben az időben a gótok már folyamatosan nyomás alatt tartották a birodalmat. Ekkor kezdett feltűnni, hogy egy sejtelmes áthallás mutatkozik a tetrarchia agóniájának korszaka és a kétszázas évek válsága között. Míg azonban az egyiket korábban a hunok számlájára írtuk, addig a másikat a gótok idézték elő.

A következő meglepetés akkor ért, amikor észrevettem, hogy azok a szereplők, akik a tetrarchia korából, illetve a hun korszakból már ismerősek számunkra, rendre felbukkannak a kettőszázas években is. Megjelenik például egy rendkívül sokatmondó nevű császár, aki 271-től 274-ig uralkodott. Úgy hívták: Tetricus! Aki az „Isten ostora és a tetrarkhák” c. fejezetet olvasta, az bizonyára emlékszik, hogy ezt a Tarihi Üngürüsben is felbukkanó Tetrikusz nevet a tetrarchia negyedes fejedelmeinek tetrarkhosz megnevezéséből vezették le. Észrevettük, hogy a krónikáinkban felbukkanó Veronai Detre (vagy más néven Ditrik), valójában tetrarkha volt. Sőt, még az is feltűnt, hogy a krónikáink által emlegetett Detre megnevezés nem kizárólag csak egyetlen személyre vonatkozott, hanem mindjárt kettőre! Tudniillik egyszerre jelentette Maximianus császárt és fiát Maxentiust is! Ez egy korabeli tévedés következménye lehetett, amelyről korábban így írtam:

„Ugyanis az a Veronai Detre, aki Macrinus segítségére siet, aki harcol a tárnokvölgyi és czézönmauri csatákban, majd nyilat kap a homlokába és úgy tér vissza Rómába, az valójában még Maximianus császár! Ő nem hal meg Czézönmaurnál mint Diocletianus, csupán súlyosan megsebesül és sérülése miatt alkalmatlanná válik az uralkodásra. (...) Az a Veronai Detre azonban, aki nem sokkal ezután megjelenik Attila udvarában, meghódol előtte és ráveszi a nyugati részek elleni hadjáratra, az viszont már nem Maximianus, hanem Maximianus fia, Maxentius! (...) A „Detre” név éppúgy ráillik Maximianusra, mint fiára, Maxentiusra! Hiszen az valójában nem egy tulajdonnév, hanem mindössze annyit jelent, hogy tetrarkha. A kevésbé tájékozott hunok azonban, akik már nem voltak tisztában azzal, hogy ezek nem tulajdonnevek, összekeverték e két személyt és megszületett „vashomlokú” avagy „hallhatatlan” Detre legendája.”

Ez a „Detre - Tetricusz” megnevezés tehát apára és fiára egyaránt vonatkozott. Egyszerre két személy olvadt össze e megnevezésben. Ezek után az ember ugye alaposabban is megvizsgálja a kétszázas évek Tetricuszának történetét. A Wikipédia a „Caius Pius Tetricus gall császár” címszónál a következőket írja:

„Caius Pius Esuvius Tetricus I. Tetricus néven a Gall Birodalom utolsó császára, a Római Birodalom utolsó galliai ellencsászára 271 és 274 között. A hatalmat Victorinus és Domitianus halála után vette át. Fiával, II. Tetricusszal uralkodott együtt. (...) fiát, II. Tetricust caesarrá, ifjú császárrá tette meg.” (Wikipédia, Caius Pius Tetricus gall császár)

Nocsak! Kiderül, hogy nem csak egy Tetricusunk van ám a kétszázas években, hanem mindjárt kettő! Van egy I. Tetricus és van egy II. Tetricus is! S ráadásul e két Tetricus apa-fiúi viszonyban áll egymással! Épp úgy, mint a tetrarchia korának két Detréje, Maximianus és Maxentius! Ezek után gyorsan megnéztem mit ír a Wikipédia II. Tetricusról:

„Caius Pius Tetricus Esuvius (vagy C. Esuvius Tetricus, vagy II. Tetricus) Pius Tetricus fia, örököse a Gall Birodalom trónján. 273-tól caesari rangban volt, címe princeps iuventutis.” (Wikipédia, Caius Pius Tetricus Esuvius gall császár)

Korábban mintha éppen a tetrarchia fiatalabbik „Detréjéről”, azaz Maxentiusról olvastunk volna hasonlókat:

„Maxentius először tartózkodott attól, hogy magát augustusnak vagy caesarnak nevezze, és ezért a princeps invictus címet vette fel.”

Vegyük tehát észre: találunk egy idősebb és egy ifjabb Tetricuszt a kétszázas években is, meg a tetrarchia korában is. Itt is van egy princeps, meg ott is van egy princeps. Ráadásul ezek a kettőszázas évekbeli Tetricuszok, mint a Római birodalom gall ellencsászárai bukkannak fel, ami kísértetiesen emlékeztet bennünket Nagy Theodorik keleti gót birodalmának és a bizánci udvarnak az ellentmondásos viszonyára. De ugyanúgy emlékeztet az itáliai Maxentius és a keleti Galerius viszonyára is! Ugye emlékszünk még, hogy Galerius nem volt kibékülve a trónbitorló Maxentius illegális uralmával és ellene küldte Severus seregeit! No, csak hogy teljes legyen a kép, egy Severus is felbukkan a kétszázas években, aki 222-től 235-ig uralkodott!

Természetesen a harmadik századi Tetricusoknak is szembesülniük kellett a birodalom nagyobbik részén uralkodó Aurelianus császár rosszállásával. És mint Galerius Maxentius ellen a kétszázados években, úgy Aurelianus is fellép Tetricus ellen a háromszázados években! De hogy kétségünk se legyen arról, hogy ez a történet is a hun korszak eseményeiből lett összetakolva, figyeljük meg, hogy hol zajlik le Aurelianus és Tetricus ütközete:

„Miután Keleten helyreállította a birodalom egységét, Aurelianus császár a már amúgy is nehéz helyzetben lévő Tetricus ellen fordult. A meg-megújuló germán betörések ugyanis ekkorra teljesen tönkretették Galliát. Erőforrásai kimerültek. Katonái sem kedvelték, de ő is nehezen tudta elviselni fegyelmezetlenségüket. A szigorúságáról ismert Aurelianuszal szemben viszont ezek a katonák elszántságot mutatkoztak. Így az a furcsa helyzet állt elő, hogy miközben a serege a catalaunumi síkon megütközött Aurelianus haderejével, Tetricus személy szerint megegyezett vele, és csata közben átszökött hozzá.” (Római történelem)

Nocsak! Egy catalaunumi csata a harmadik században! Lassan már meg sem lepődünk rajta. A párhuzamok sora azonban itt még mindig nem ér véget. Tovább kutatva a kétszázados évek furcsaságai után kiderül, hogy ebben a században élt egy másik rendkívül érdekes nevű császár is, akit történetesen éppen Macrinusnak hívtak! Ugye emlékszünk még, hogy Kézai krónikájában pontosan így nevezték azt a tetrarkhát, aki a rómaiak részéről uralkodott Pannonián, Pamfilián, Frígián, Macedonián és Dalmácián? Ezt a Macrinust győzték le a hunok a czézönmauri csatában, és őt azonosítottuk korábban a tetrarchia keresztényüldöző császárával, Diocletianusszal. Sőt! Alaposabban megvizsgálva a kétszázados évek történetét kiderül, hogy ebben a században nem csak egyetlen Macrinus bukkan fel, hanem egyszerre mindjárt kettő is! Igaz, a második Macrinus neve egy picit meg lett változtatva. Őt nem Macrinusnak nevezték, hanem Macrianusnak. De hogy kétségünk se legyen Macrinus és Macrianus azonosságáról, kiderül, hogy kettejük uralkodása között éppen a már jól ismert juliánuszi 44 év telt el! Az első Macrinus ugyanis a 217-218-as években uralkodott, a második pedig – akit már Macrianusnak hívnak – a 260-261-es években, vagyis éppen a „3. századi válság” avagy „a katonai anarchia időszaka” idején! De ami tényleg egyértelművé teszi, hogy itt valóban krónikáink Macrinusáról van szó, az a Wikipédia rövid megjegyzése:

„Titus Fulvius Macrianus [260-261] Kinevezett császár, akit egy csatában öltek meg.”

Minden stimmel tehát! Épp csak azt felejtették el hozzátenni, hogy az a bizonyos csata a czézönmauri ütközet volt!

A meglepetések azonban itt még mindig nem érnek véget. Úgy tűnik ugyanis, hogy Macrinus története egy másik kétszázados években élő római császár történetében is visszaköszön! Már Bognár Ízes Zoltán történelmi rétestésztája is felhívta a figyelmet Decius római császár és Kniva gót fejedelem háborújára. Decius császár viszonylag rövid ideig, 249-től 251-ig uralkodott. A következőket írja róla a Wikipédia a „Caius Traianus Decius római császár” címszó alatt:

„Decius, majd később Traianus Decius Pannonia szülötte volt...”

Itt rögtön álljunk is meg! Emlékszünk még mit olvastunk Kézainál Macrinus tetrarkháról? ... Azt, hogy ő is pannoniai, egészen konkrétan sabariai származású volt! Most menjünk tovább:

„Császárként Decius az ősi római hagyományok rendíthetetlen öröjeként igyekezett megmenteni a válságba jutott birodalmat az elkerülhetetlennek tűnő bukástól. (...) Ő volt az első császár, aki már valóban elrendelte a nagy tömegekre vonatkozó keresztényüldözéseket, mivel a császár úgy vélte, hogy a pogány vallás megerősítése a birodalom fenntartásának egyetlen záloga és a keresztények az ősök tiszteletét sértik meg. Decius az új hit erősödésének háttérbe szorításáért komoly intézkedéseket hozott. Jézus Krisztus követőit a hatóságok előtt arra kényszerítette, hogy áldozatot mutassanak be az állam isteneinek és a császárnak. Ha ezt a gyanúsítottak megtagadták, akkor halálbüntetéssel sújtották őket.”

Nocsak! Kiderül, hogy 7 évvel Valerianus császár előtt és 7 + 45 évvel Diocletianus előtt már Decius is üldözte a keresztényeket! Hát nem különös, hogy ezen üldöztetések kezdete között mindig akkora az időbeli távolság, mint az általunk korábban feltárt diszkrét szöktetési távolságok időtartama? Ráadásul minden üldöztetésnél ugyanazok a gondolatok ismétlődnek: minden bajok eredendő oka, hogy eltértek az ősi római hagyományoktól, nem tisztelték eléggé a római isteneket és hagyták, hogy olyan új keletű jelenségek, mint a kereszténység, szabadon terjedjenek. Ezért aki nem hajlandó áldozni az ősi isteneknek, az halál fia! Erről volt szó Decius idejében, ugyanez ismétlődött Valerianus császársága alatt és pontosan ezzel az elemmel találkozunk később Diocletianusnál is! Az emberben az a nyugtalanító gondolat kezd megfogalmazódni, hogy itt valójában egy és ugyanazon üldöztetésnek a különböző szöktetési távolságok szerint szétforgácsolt duplikációival van dolgunk.

Úgy tűnik tehát, hogy Macrinus, Decius, Valerianus, Macrianus és Diocletianus valójában ugyanannak a történelmi szereplőnek a különféle idősíkok szerinti megfelelője. Ez a történelmi szereplő pedig nem más, mint a hunok által Czézönmaurnál legyőzött keresztényüldöző tetrarkha. De hogy kétségünk se legyen arról, hogy Decius valóban krónikáink Macrinusával azonosítható, olvassuk el a „Római történelem” c. munka „Messius Decius (249-251)” c. fejezetéből a Knivával lezajlott háború történetét:

„250-ben szabályszerű katasztrófa következett be az Al-Dunánál. A karpok Daciába törtek be, elárasztva az egész tartományt, a gótok Moesiába. Decius Nicopolis ad Istrumnál legyőzte a gót királyt, Knivát, de nem semmisítette meg seregét, mert sietett Daciába. Ez végzetes hibának bizonyult, mert Kniva rendezte sorait. (...) 251 júniusában került sor a döntő csatára, mely a római történelem egyik legsúlyosabb veresége lett. A gótok Abryttus mocsarainál (a mai Dobrudzsában) csapdába csalták és megsemmisítették a római hadsereget. Decius idősebbik fiával együtt a csatában lelte halálát.”

Tehát figyeljük meg: az első csatában még a rómaiak győznek. A gótok azonban összeszedik magukat, és a döntő megmérettetés során nem egyszerűen csak fölényes győzelmet aratnak, de egyenesen megsemmisítik a római hadsereget! E csatában egyszerre két császári személy is életét veszti! ... Nem jut erről eszünkbe valami? ... Hiszen ez a forгатatókönyv pontosan illik a tárnokvölgyi és czézönmauri csaták kimenetelére! Hogyan is olvastuk Kézainál?

„Míg hát Ditrík és Macrinus ebben a tanakodásban veszteglettek, a húnok csendes éjszaka a Dunán Sicambriánál tömlőkön átkelének, és Macrinus és Ditrík seregét, melly Potenciánába nem fért s kint a mezőn sátrakban tanyázott kegyetlenül öldöklék. Melly támadáson Ditrík elkeseredvén, a maga és Macrinus embereinek igen nagy romlásával és veszedelmével ütközetet állván a húnokkal, a Tárnokvölgy mezejére kivonula; e helyt azonban, úgy mondják, hogy a húnokat hatalmasan meggyőzte. A húnok maradványa pedig megfutamodva sátraiba vonult vissza.”

Az első megmérettetés során tehát a hunok még alulmaradtak. Épp, mint Kniva Deciussal szemben! A hunok azonban (akárcsak a gótok) hamarosan rendezték soraikat:

„Megismervén tehát a húnok, mennyi és milyen a nyugoti nemzet fegyvere és lelke, neki bátorodva seregökkel Tulna felé indulának, hogy Ditrikkel és Macrinussal megvívjanak.”

Ezután került sor a döntő ütközetre, amely a rómaiak katasztrofális vereségével végződött:

„Kiknek jövetelét a mint Ditrík megértette, velök Czézönmaurnál szembe szálla, s reggeltől déleltig olly hevesen és dühösen folyt az ütközet, hogy Béla, Réva és Kadocsa dicső hún kapitányok azon viadalban negyvenezered magokkal elestek. Kiknek testeit is onnan visszavivén az említett bálványkőhöz, többi bajtársaik mellé temették. Elesett azon nap Macrinus is a római seregből s minél több német fejedelem, Ditrík homlokán nyillal halálosan megsebesítettvén és csak nem az egész nyugoti sereg fogságba jutván és megszalasztván.”

A Decius-féle történetben tehát úgy olvastuk, hogy a gótok nem egyszerűen csak legyőzték, de egyenesen „megsemmisítették a római hadsereget”. Kézai majdnem ugyanezt írja a czézönmauri csata kapcsán: „csak nem az egész nyugoti sereg fogságba jutván és megszalasztván”. A Decius-féle történetben életét vesztí két császári személy, Decius és a már caesari rangban lévő fia, Herennius Etruscus! Tévedés ne essék, Herennius Etruscus nem egyszerűen csak Decius fia volt, aki elkísérte apját a gótok elleni hadjáratra, hanem bizony a Római Birodalom társcsászára volt:

„Társcsászár a Római Birodalomban 250 és 251-ben. (...) Herennius Etruscus 250 nyarának elején megkapta a Caesar rangot és Princeps Iuventutis lett.” (Wikipédia, „Quintus Herennius Etruscus római császár”)

Vagyis egy újabb princeps! Vegyük észre, hogy eddig még az összes Detre gyanús személy Maxentiustól ifjabbik Tetricuson keresztül Herennius Etruscusig mind-mind princeps volt! Úgy fest tehát, hogy Decius ebben a történetben krónikáink Macrinusának szerepében tűnik fel, míg Detre szerepét ezen az idősíkon Herennius Etruscus játsza. Ez a történet tehát kitűnően rímél a tárnokvölgyi és czézönmauri csaták történetére!

Felmerül azonban a kérdés: ki lehet ez a rejtélyes Kniva nevű fejedelem, aki a gótokat vezeti? Nos, akik a korábbi tanulmányaimat figyelmesen olvasták, azok számára minden adott e név megfejtéséhez! Az első és legfontosabb dolog, amit már szinte azonnal és rutinosan kellene észrevennünk, az a név végén lévő és általunk már jól ismert „-va” végződés! Pontosan tudjuk, hogy ez a végződés is az -ab, -aba, -iba, -ba, illetve az -av, -ava, -iva és -va végzódések családjába tartozik, melynek jelentése minden esetben: ilyen és ilyen népből, ilyen és ilyen törzsből való, azok közül származó. Pontosan ezt a végzódést találtuk a saqualiba, maghreb, stb. megnevezések esetében is.

De akkor mit jelenthet Kniva neve? Ha a nevének a végén lévő -va valóban csak annyit jelent, hogy „valamilyen törzsbeli”, akkor a név eleje kellene, hogy elárulja számunkra, hogy konkrétan melyik törzsről is van szó! Eszerint itt egy KNI-va, azaz KNI törzsbeli fejedelemről beszélünk! De melyik lehet ez a rejtélyes KNI törzs? ... A Kedves Olvasó remélhetőleg már ki is találta! Ez a KNI törzs az eddig feltárt összefüggések fényében semmi más nem lehet, mint a CHUNNI népnév mássalhangzó-torlódáson átesett változata! Theophylactus Simocatta a "Corpus Scriptorum Historiae Byzantinae" c. művében a következőket írja:

„E nép legrégebb vezetőinek neve Uar és Chunni volt. Róluk nyerték elnevezésüket egyes fajtájukbeli (ogór) népek, akiket uar és chunni nevekkkel illetnek.”

László Gyula ezzel kapcsolatban így ír:

„Úgy látszik, ez nemcsak mendemonda, mert e két törzs (az uar és chunni) valóban együtt élt Irán északi határán, s egyikük, a chunni, azonos volt a fehér hunokkal...” (László Gyula: "Emlékezzünk régiékről")

László Gyula szerint tehát ez a chunni nép valójában fehér hun! Vagyis Kniva neve eredetileg chunni-ava lehetett, azaz „fehér hunok közül való, fehér hunok népéből származó”. Ebből lett aztán mássalhangzó-torlódás után először chni-va, aztán pedig Kniva. Lám milyen különös! A „gótok” rettenetes Róma-verő seregét éppen egy fehér hun fejedelem vezeti! Teljesen egyértelmű tehát, hogy semmiféle gót nép nem létezett! Az a nép, melyet a hálátlan utókor gótnak tart, valójában Attila dicsőséges hun népe volt.

Amikor kutatásaim során ehhez a ponthoz érkeztem, hirtelen eszembe jutott, hogy az előző, Szent Orsolyáról szóló fejezet írásakor mintha már belefutottam volna egy olyan - akkor még teljes képtelenségnek tűnő - adatba, amely egy hunokkal kapcsolatos eseményt a kettőszázas évekbe helyezett vissza! Ez a meghökkenítő adat éppen Antonio Bonfini „A magyar történelem tizedei” c. munkájában bukkant fel, ráadásul egy olyan mondatban, amelynek a második felét akkor még idéztem is! Most viszont eljött az ideje, hogy a teljes mondatot a Kedves Olvasó elé tárjam, ugyanis a lényeg éppen a mondat első felében található:

„Vannak ugyan évkönyvek, amelyek mindeme eseményt Anterus pápasága és Maximus császársága idejére teszik, azonban az időrend nem igazolja ezt. Helyesebben vélekednek azok, akik úgy hagyományozzák, hogy Marcianus császársága alatt, az üdvösség 352. évében történt, hiszen a hunok és a gótok jóval Constantinus után garázdálkodtak.” (Antonio Bonfini: "A magyar történelem tizedei" első tized ötödik könyv)

Milyen eseményről beszél itt Bonfini? Természetesen Attila galliai hadjáratáról és Szent Orsolya mártíromságáról. Ugye emlékszünk még, hogy a Szent Orsolyáról szóló fejezetben már részletesen tárgyaltuk ezt az idézetet? Akkor arra a következtetésre jutottunk, hogy Bonfini bizony tudatában volt annak, hogy a hunok galliai hadjárata még az általa közölt 352-es esztendőnél is jóval korábban történt. Mégsem tehetette azt 352-nél korábbra, hiszen az egyházi propaganda Attilát a kereszténység barbár ellenségének akarta feltüntetni. Ez pedig csak úgy volt lehetséges, ha Attila időben Nagy Konstantin után uralkodott. Bonfini azonban – becsületes történetíró lévén – igenis közli velünk, hogy bizony vannak arra utaló adatok, amelyek szerint a hunok galliai hadjárata még az általa közölnél is jóval korábban zajlott le! Hogy is olvastuk?

„Vannak ugyan évkönyvek, amelyek mindeme eseményt Anterus pápasága és Maximus császársága idejére teszik...”

Ezen a ponton az ember gyorsan megnézi, hogy ki is volt az a bizonyos Anterus pápa és mikor élt. A pápák listáját átfutva kiderül, hogy ilyen néven csak egyetlen egy pápa létezett, és ő is csak egészen rövid ideig, mindössze másfél hónapig volt hivatalban. Anterus pápa ugyanis 235. november 21-én került a pápai trónra, amelyet 236. január 3-ig foglalt el! Vagyis mit üzen nekünk Antonio Bonfini? Nem kevesebbet, mint hogy ő bizony még tudott olyan évkönyvekről, amelyek a hunok galliai hadjáratát 235-re tették!

Miután felocsúdtam a döbbenetből, megnéztem, hogy ki lehet az a bizonyos Maximinus császár, akit Bonfini ebben az idézetben együtt említ Anterus pápával. Kiderült, hogy Maximinus néven mindössze két császár uralkodott. Az egyiket már jól ismerjük. Ő volt Maximinus Daia, a tetrarchia korának egyik keresztényüldöző császára, aki 308-tól 313-ig uralkodott. Róla az előző fejezetben Petrus Ransanus kapcsán már szót ejtettünk. Igen ám, csak hogy Maximianus Daiára a szakirodalom olykor II. Maximianusként hivatkozik, mert korábban már létezett egy római császár ugyanezzel a névvel! Mégpedig az a Maximinus Thrax, aki érdekes módon éppen Anterus pápasága idején, 235 és 238 között uralkodott! Na, ekkor az ember már kezdi kapizsgálni, hogy tulajdonképpen két különböző idősíkkal van dolgunk, amelyekben ugyanazok az események ismétlődnek és ugyanazok a szereplők bukkannak fel. A hun történet lezajlik egyszer a tetrarchia korában is, és egy évszázaddal korábban, a „3. évszázad válsága” idején is.

Figyeljük meg azt is, hogy a hivatalos történelemkutatás szerint a „3. évszázad válsága”, vagy más néven „a katonai anarchia időszaka” különös módon éppen 235-ben, vagyis Anterus pápasága és Maximinus császársága idején kezdődik! A Wikipédia az „Maximinus Thrax római császár” címszó alatt például így ír:

„Az első olyan császár volt, aki közkatonai szolgálatból került a birodalom élére, trónralépésétől számítják a válság korát a katonai anarchia kezdetét.”

Figyelembe véve, hogy Bonfini szerint épp 235-236 körül zajlik Attila galliai hadjárata, nem lehet kérdéses mi állt a rómaiak válságának hátterében. Érdekes módon akár csak Maximinus Daia, úgy Maximinus Thrax császárral kapcsolatban is felmerül, hogy nem szívelte a keresztényeket:

„...előde könyörületes álláspontját a kereszténységgel szemben is felszámolta.” (Wikipédia, Maximinus Thrax római császár)

Látható tehát, hogy a hunok galliai hadjárata és Orsolya vértanúsága egyaránt megtörténhetett a kétszázas évek első felében és a háromezredes évek elején is! Mindkét idősíkon felbukkan egy-egy Maximianus, aki üldözi a keresztényeket! Ha azonban valaki még mindig úgy gondolná, hogy Bonfini meglepő adatából nem szabad messzemenő következtetéseket levonni, az vegye elő a Legenda Aureát (Arany Legenda) és lapozzon a Szent Orsolyával kapcsolatos történethez! A következőket fogja találni:

„Az Úr 238. esztendejében szenvedtek vértanúságot. Ez a kronológia azonban egyesek szerint kétségesé teszi, hogy éppen ez idő tájt történt, ami történt. Akkor ugyanis Szicília nem volt királyság, és Konstantinápoly sem, hogy királynéik a szűzekkel együtt lehettek volna. Valószínűbbnek tűnik, hogy jóval Constantinus császár után lettek ők vértanúk, a hunok és gótok kegyetlenkedései alatt, vagyis Marcianus császár idejében – ahogy egy krónikában olvasható -, aki az Úr 452. esztendejében uralkodott.”

Vegyük észre, hogy ezek ugyanazok a gondolatok, amelyekkel már Bonfininél is találkoztunk! Az egyház nyomásának engedve, mely szerint Attila semmiképp sem uralkodhatott Konstantin előtt, a hunok történetét 452-re mozgatták. Mivel azonban Attila immár bő két évszázaddal későbbre került eredeti időbeli helyétől, csak úgy maradhatott konzisztens a történet, ha Szent Orsolya is követte a hun történet mozgását. Vagyis hiába álltak rendelkezésre egyértelmű adatok azzal kapcsolatban, hogy Orsolya 238 körül halt mártírhalált, az ő történetét is az V. századba vetette a nyugati történelemhamisítás.

De ami a legkülönösebb a dologban, hogy noha Bonfini is és az Arany Legenda is ugyanabból a meggondolásból csúsztatta későbbre Attila korát, az Bonfininél még csak 352-ig csúszott el, a Legenda Aureában azonban már 452-ig! Egy kerek évszázaddal későbbre! ... Vagyis a kérdés így szól: - Ki mer nagyobbat csúsztatni? Csak egy évszázadot mersz csinálni, vagy egyszerre mindjárt kettőt is? Ha csak 352-ig mered eltolni Attila korát, akkor gyanakodni fognak és előbb-utóbb rájönnek. De ha mindjárt két évszázaddal rakod későbbre, és rögtön 452-ig csúsztatod el, akkor fel sem merül a gyanúnak még az árnyéka sem! Jellemző, hogy a 352-es dátum hamar a feledés homályába veszett. A 452-es (újabbán 451) azonban a mai napig is történelemkönyvekben szerepel! Láthatjuk tehát: kicsit hazudni tényleg nem érdemes.

Amikor eddig a pontig eljutottam, hátraleptem egy nagy lépést és rácsodálkoztam az elém táruló döbbenetes képre. A magyarok Attila idején történt első bejövetelét az utóbbi néhány fejezet során két lépésben ugyan, de végül a kettőszázharmincas évekbe helyeztük vissza. Ha a következtetésem helytállóan bizonyulnak, akkor az máris kérdések egész sorát veti fel. Ugyanis a hun korszak egyes motívumait és jellegzetes emlékfoslányait a kettőszáz évektől egészen a hétszáz évekig szórta szét a hamisítás szele! A kettőszáz években már, a hétszáz években még a hun korszak zajlik! Attila kora a kettőszáz évektől kezdve egészen a hétszáz évekig minden évszázadban lezajlik legalább egyszer! Figyeljük meg:

III. század:

Felbukkan Kniva, akinek Róma elleni csatái kísértetiesen idézik a tárnokvölgyi és czézönmauri csaták lefolyását. Felbukkan továbbá krónikáink Macrinusa, de megjelenik Tetricus is, és láttuk, hogy legszívesebben Bonfini is Anterus pápasága idejére tette volna a hunok galliai hadjáratát. A hun történet ebben a században római és gót díszletek között zajlik.

IV. század:

Ez a tetrarchia százada. Emlékszünk Bonfini adatára, mely szerint Attila galliai hadjárata éppen ennek a századnak a derekán, 352-ben zajlott. De ne feledjük Hess András közlését sem, akinél első bejövetelünk éve 328 volt! A tetrarchia korának szereplőiben egyértelműen és jól kivehetően beazonosítottuk a hun történet alakjait. Macrinust Diocletianusszal, Detrét Maximianusszal és Maxentiusszal, Honoriust Galeriuusszal, Csabát Liciniusszal, Aladárt pedig Nagy Konstantinnal azonosítottuk. Ebben a században római díszletek

között zajlik Attila kora.

V. század:

Ez a század Attila korának a hivatalos verzió szerinti időbeli helye. Úgy gondolom különösebb magyarázat nélkül is kijelenthetjük, hogy itt is hun történet zajlik, most kivételesen hun díszletek között.

VI. század:

Erről a századról még nem beszéltünk, pedig érdemes lenne. A VI. század derekán ugyanis felbukkan egy rendkívül különös nevet viselő keleti gótnak mondott fejedelem, név szerint Totila! Totiláról azonban Villani János 1300-ban keletkezett krónikája végig úgy ír, mintha Attiláról beszélne. Egy későbbi írásomban talán ezt a kort is részletesen ismertetni fogom majd. Addig is fogadjuk el, hogy a hun történet ekkor keleti gót díszletek között zajlott.

VII. század:

Ez a század Kuber és Kovrát kora. Láttuk a Pannóniába beköltöző Kubert, láttuk az avarokkal vívott harcait, láttuk, hogy veresége után Görögországba menekült. Épp, mint krónikáink Csabája. Aztán láttuk Kuber apját Kovrátot, aki túszként élt Bizáncban, beleszólt a trónutódlási harcokba, majd hazatért „ősei székébe”. Akárcsak Csaba. Ebben a században a hun történetet onogur-bolgár és bizánci díszletek veszik körbe.

VIII. század:

Kézai koordináta rendszere szerint első bejöveteleink éppen ennek a századnak az elejére, 700-ra esik. Eszerint tehát a VIII. század első fele lenne maga a hun korszak, a közvetlenül ez után felbukkanó Nagy Károly pedig Attila idősebbik fia, Aladár. Nagy Károly öccsében, Karlmannban felismertük Csabát, a Károlyt támogató longobárdokban pedig Detre királyságát. A hun történet itt frank keretek között folyik.

Akkor most álljunk meg és gondolkozzunk el! ... Hogyan lehetséges mindez? ... Mi a magyarázat erre? Milyen mértékű probléma lehet időszámításunkkal, ha a hun történet hat (!!!) egymást követő évszázadban rendre lejátszódik? Mennyi fiktív év kell ahhoz, hogy ez a jelenség egyáltalán előidézhető legyen? Hiszen vegyük észre: ha hatszor egymás után lepergetik előttünk a hun történet jeleneteit, akkor ez azt jelenti, hogy e hat történet közül öt szükségszerűen fiktív! Van tehát öt fiktív hun történetünk öt különböző évszázadba szétszórva, plusz van egy valós, amikor ezek az események ténylegesen lejajlottak!

Ekkor, elmerengve a problémán, merő kíváncsiságból megnéztem mekkora is valójában a problémás időszak hossza. Könnyen belátható, hogy a legkorábbi és a legkésőbbi idősíkok összetartozó eseményei közötti távolság fogja megadni a fiktív időszak hosszát. Ugye tudjuk, hogy Bonfini szerint Anterus pápasága idején, azaz 235-236 körül már Attila galliai hadjárata zajlik. Ez a legkorábbi hun-gyanús adatunk. A legkésőbbi (vagyis a 700-as) idősíkon azonban nincs meg a galliai hadjárat történelmi lenyomata. Megvan viszont Nagy Károly trónra lépésének dátuma! Tudjuk jól, hogy Károlyt korábban Aladárral azonosítottuk. Logikus, hogy Aladár trónra lépése időben nem sokkal követte a galliai hadjárat évét és atyja halálának dátumát. Vagyis a fiktív szakasz hossza nagyjából az Anterus pápasága és Nagy Károly trónra lépése között eltelt idő

meghatározásával azonosítható be. Világos tehát a feladat, csupán egy egyszerű kivonást kell elvégeznünk! Nagy Károly trónra lépésének dátumából el kell vennünk Anterus pápaságának évét. Vagyis 768-ból ki kell vonnunk 236-ot.

Amikor a zsebszámológép kijelzőjén megjelent az eredmény, az egy egészen kivételes pillanat volt. Hirtelen nagyot fordult velem a világ és sok dolog átértékelődött bennem. A kijelzőn ugyanis ez állt:

532

Hogy mi ez az 532 és miért fontos? Nos, kezdjük talán ott, ahonnan az egész történet elindult: a kétezres évek elején.

Miután Pap Gábor „A tizenegyedik parancsolat” című előadása – melyben Illig elméletét ismertette - felkavarta a honi történelemkutatás posványos állóvizét, egy néhány hónapos döbbszent csend következett. Akik már abban az időben is nyomon követték a témával kapcsolatos eseményeket, talán még emlékeznek erre. A különböző sajtóorgánumok megmondó-emberei, a különféle internetes fórumok személytelen véleménydiktátorai zavartan pislogtak körbe: „Ilyenkor mi van? ... Erre most hogyan kell reagálnunk? Erről mit kell gondolnunk? A három T betűs közül most melyiket kell alkalmaznunk? Tiltani? Túrni? Támogatni?”. Ezek a mindig magabiztos, mindig határozott, sőt olykor kifejezetten agresszív ágensek hirtelen olyan elveszetté váltak, mint a pásztor nélküli juhok. Vártak valami iránymutatásra, vártak valami hivatalos állásfoglalásra, hiszen önálló gondolataik nem lévén valamihez feltétlenül igazodniuk kellett.

Emlékszem, hogy szinte nekünk volt kellemetlen az a néhány hónap, ami a várt iránymutatás megérkezéséig eltelt. Valósággal úgy érezte az ember, mintha fegyvertelen ellenféllel harcolna. A segítség azonban nem váratott sokáig magára. Az Akadémia ugyanis – felocsúdva az első döbbszentből – hamarosan ellentámadásba lendült. Neves történelmi folyóirataink különszámokban próbálták menteni a menthetetlent. A História, a Rubikon és a Kapu c. folyóirat is foglalkozott Illig elméletével, de még a Duna televízió is előrukkolt egy stúdió-beszélgetéssel a témával kapcsolatosan.

Az iránymutatás tehát megérkezett és teljesen egyértelmű volt: Illig elmélete blödség, tudománytalan badarság, semmiképp sem szabad elfogadni! Ebben a pillanatban - mintegy varázsütésre - beindult a kórus! Az internetes fórumok azonnal megteltek azokkal a nagyhangú és hihetetlenül magabiztos elemekkel, amelyek semmitmondó fantáziánevűk mögé bújva és minden más hangot elnyomva tele torokkal és habzó szájjal üvöltöttek: „- Illig elmélete már meg van cáfolva és ízekre van szedve! Be van bizonyítva, hogy butaság!” Az a jelentéktelen apróság, hogy igazából senki nem cáfolt meg semmit, különösebben nem érdekelte őket. Hiszen ők csak az iránymutatásra vártak, az pedig megérkezett! A szaktudósok szerint Illignek nincs igaza, a szaktudósok szava pedig szent!

Jelen tanulmányomnak nem célja, hogy az akkori ún. „cáfolatokat” részletesen ismertessem. Néhány gondolat erejéig azonban mégis kitérnék rájuk, mert olyan jól ismert módszereket alkalmaztak, amelyeket az igazság feltartóztatása érdekében máskor is bevetettek már. Például olyan szavakat adtak az elmélet képviselőinek szájába, amelyeket azok sohasem mondtak, majd ezekről nagy csinnadrattával kimutatták, hogy az mekkora badarság! Így született meg többek között a fiktív császárok hamisított pénzérméit avarok sírjaiba dugdosó pápai elit-kommandó legendája is. De arra is volt példa, hogy szándékosan félreértve és rosszindulatúan kisarkítva az elmélet főbb állításait, kijelentették, hogy Illig szerint a magyar honfoglalás sem történhetett meg, hiszen az is a 614-től 911-ig tartó fiktív időszakba esett.

Aztán akadtak olyanok is, akik érzelmi húrokat pengettek. Zsoldos Attila a Duna televíziós beszélgetés során például a következőket találta mondani:

„Magam elsősorban Árpád-kori történelemmel foglalkozok, de azért időnként belekontárkodok a Brit-szigetek koraközépkori történetébe is, a teljes angolszász korszak elvész ezzel, közte kedvenc királyommal is, és ez nekem különösen fáj, nem vagyok hajlandó róla lemondani...”

Ez bizonyára egy fölöttébb tudományos és meggondolkodtató érv. De még az én 2003-as tanulmányomra is érkezett olyan reakció, amely kifejezetten érzelmi oldalról közelített a kérdéshez. Szendrei László „Szegény avarok!” c. írására gondolok. Már önmagában a címe is sokatmondó! A szerző semmi egyebet nem tett, mint azon értetlenkedett, hogy az avar tudat miért nem képezi részét a magyar népléleknek. Miért nincs meg bennünk az a fajta érzelmi kötődés az avarok felé is, mint ami például a hunok felé megvan? Úgy vélte, hogy Baján kagánnak is helyet kellene kapni nemzeti hőseink nagy panteonjában, ehelyett most Illig követői a létezését is kétségbe vonják.

Mások úgy gondolták, hogy az is elegendő Illig elméletének megcáfolásához, ha újra és újra felsorolják, hogy a hivatalos történelemtudomány szerint mi minden történt a megkérdőjelezett korszakban. Ha eddig túl sötétnek tűnt az az időszak, akkor most majd teszünk róla, hogy többé ne legyen az! És oldalakon keresztül hozták, hogy lám ez az esemény is a fiktívnek tartott korszakban történt, meg az is akkor történt, sőt még amaz is akkor volt! Mintha egy mesét újra és újra felolvasva annak eseményeit megtörténté lehetne tenni. Tulajdonképpen nem cáfoltak semmit, csak a koraközépkorról általánosan kialakult benyomást igyekeztek megváltoztatni. Azt tudniillik, hogy sötét és eseménytelen volt.

Látható tehát, hogy a cáfolatok 99%-át egyszerűen képtelenség volt komolyan venni. Semmi olyan érvet vagy komoly ellenvetést nem tartalmaztak, amelyről egyáltalán vitát lehetett volna nyitni. Volt azonban egy kutató, aki Illig elméletével szembeszállva egy olyan érvvel állt elő, amely még engem is komolyan gondolkodóba ejtett. Ezt a kutatót Hetesi Zsoltnak hívják. Tíz év távlatából visszatekintve azt tudom mondani, hogy az övé volt az egyetlen komolyan vehető ellenvetés. Mivel Hetesi Zsolt csillagász, így természetesen csillagászati ellenérvet hozott.

Felhívta ugyanis a figyelmet arra, hogy a középkor során használatban voltak olyan ciklusok, amelyek a Nap és a Hold járásának megfigyelésén alapultak és a Julián naptár szabályszerűségeihez igazodtak. Ezeknek a ciklusoknak a követése a középkor során igen nagy jelentőséggel bírt, hiszen például a húsvét időpontjának megállapításakor éppen ezeket a ciklusokat hívták segítségül, ezeket vették alapul. Mely ciklusok ezek konkrétan?

Létezett egy olyan ciklus, ami a Nap járásának szabályszerűségeire épült. Ez volt az ún. *Cyclus Solaris*, vagy más néven Napkör. Ez egy 28 éves ciklus volt. A *Cyclus Solaris* tulajdonképpen azt mondta meg, hogy az év egy kitüntetett naptári napja (jellemzően március 24-e) hány évente esik a hét ugyanazon napjára. A *Cyclus Solaris*hoz szorosan kapcsolódik, az ún. *concurrēns* fogalma. A hét napjait ugyanis 1-től 7-ig besorszámozták. A vasárnap az 1-es számot kapta, a hétfő a 2-est, és így tovább egészen szombatig, amelynek a 7-es sorszám jutott. Így tehát minden naptári naphoz tartozott egy szám, amelyet az adott nap *concurrēns* számának neveztek. Ha például egy adott évben március 24-én éppen szerda volt, akkor abban az évben a március 24-i napnak 4-es volt a *concurrēns*.

Egy átlagos év - amely nem szökőév - 365 napból áll. Ez a 365-ös szám azonban nem osztható maradék nélkül 7-tel. Ezért a naptári napok a hét napjaihoz képest minden évben „arrébb másznak” egy nappal. Ebből logikusan következne, hogy hét év elteltével egy kitüntetett naptári nap (mondjuk március 24.-e) újból a hét ugyanazon napjára fog esni. A négyévente beiktatott szökőnapok miatt azonban nem 7, hanem 7×4 , azaz 28 évente esnek a naptári napok a hét ugyanazon napjára. Vagyis 28 évente a naptári napok és a hét napjai újra visszatérnek kiinduló állapotukba, az egyes naptári napokhoz tartozó *concurrēns*ek újra a 28 évvel korábbi állapotokat idézik. Hetesi Zsolt tehát levonta a teljesen logikus következtetést: Nem lehet beiktatni az időszámításba tetszés szerinti évmennyiséget, csak 28-at, vagy annak egész számú többszörösét! Mivel azonban az Illig által javasolt 297 nem osztható maradék nélkül 28-cal, így nyilvánvaló, hogy az elmélete nem helytálló.

De Hetesi Zsolt felhívta a figyelmet egy másik ciklusra is, amely a Hold járásának szabályszerűségeire épült. Talán még emlékszünk, hogy a Niceai zsinaton a húsvét időpontjának megállapításával kapcsolatban azt a szabályt fektették le, hogy mindig a tavaszi napéjegyenlőséget követő első holdtölte utáni vasárnapon kezdődjön a húsvét. Mivel a tavaszi napéjegyenlőség napját egyezményesen március 21.-re rögzítették, ezért a húsvét lehetséges legkorábbi dátuma március 22.-e lett. Vagyis ha egy évben március 21-én történetesen éppen holdtölte volt, a rákövetkező nap pedig épp vasárnapra esett, akkor március 22-én már meg is lehetett tartani a húsvétot. Ezért volt különösen nagy jelentősége a másik nagy ciklusnak, a *Cyclus Lunaris*nak.

A *Cyclus Lunaris* valójában azt mondta meg, hogy egy megadott naptári napon (jellemzően március 22-én) a Hold hány napos, vagyis hány nap telt el a legutóbbi újhold óta. Ezt egy ún. *epacta* számmal jelölték. A Hold járásának és a Julián naptár sajátosságainak köszönhetően egy megadott naptári nap *epactája* 19 évente ismétlődött. Hetesi Zsolt tehát kijelentette, hogy képtelenség becsempészni az időszalagra annyi évet, amely nem pontosan 19, vagy annak egész számú többszöröse, hiszen ezeknek a ciklusoknak a hirtelen „megbicsaklása” mindenkinek azonnal feltűnt volna. Illig 297 éve azonban nem osztható 19-cel, így nyilvánvaló, hogy elmélete nem állja ki a próbát.

Ráadásul Hetesi Zsolt azt is hozzátette, hogy e két ciklust egyszerre, egyidejűleg kell figyelembe venni! Vagyis lehetetlen olyan évmennyiséget becsempészni az időszalagra, amely nem osztható maradék nélkül 28-cal is, meg 19-cel is! A *Rubicon* c. folyóirat 2003/5. számában Hetesi publikált is egy cikket, melyben közzétette Illig elméletével kapcsolatos ellenvetéseit. A cikk címe ez volt: „A bizonyíték hiánya nem a hiány bizonyítéka”. Ennek volt egy olyan szakasza, mely „A ciklusokra épülő ellenérvek” címet kapta. Ebben Hetesi szó szerint a következőket írta:

„Mindezek a kisebb ciklusok összefoglalhatók egy 532 éves ciklusba is, mely a julián naptár húsvétciklusával kapcsolatos. Mivel ennek a ciklusnak a létezéséről és működéséről vannak adatok a 611 előtti időből is, hiba és zavar nélkül csak minimum ekkora darabot lehet kivenni az időszakból, vagy ennek többszörösét - a 297 évre ezek egyike sem igaz.”

Akkor itt most álljunk meg és miután magunkhoz tértünk a döbbenetből vegyük észre, hogy tízéves történelmi tényfeltáró munka után, pontosan ugyanerre a következtetésre jutottunk mi magunk is! Vagy 532 évet iktattak be az időszámításunkba, vagy egyetlen percet sem! Másképp mivel lehetne magyarázni, hogy a hun történet hat különböző évszázadban is lezajlik? Hiszen az általunk fiktívnek vélt szakaszt korábban éppen Anterus pápasága és Nagy Károly trónra lépésének éve között találtuk meg, és annak hossza pontosan 532 évre jött ki! Lehet egy ekkora egyezés merő véletlen?

Ugyanakkor azt is vegyük észre, hogy a hazugságok, megtévesztések és félrevezetések legmagasabb és legmesteribb szintje - amit már tényleg csak végszükség esetén alkalmaznak - ha igazat hazudnak! Ha belenéznek a kamerába és fölényes mosollyal közlik, nem lehet ám kényünk-kedvünk szerint akármennyi időt beszúrni a naptárba! Hát hogyan képzeljük ezt? Vagy 532-öt szúrunk be, vagy egy percet sem! És akkor mi rögtön elszégyelljük magunkat, visszavonulót fújunk, és máris átadjuk a terepet az akadémikus tudományosság szakrális magasságokba emelkedett felszentelt papjainak. ... Hát kérem szépen, ezt pontosan így kell csinálni! Ahogy mondani szokták:

„Ha valamit mindenféleképpen el akarsz rejteni, tedd oda, ahol biztosan nem fogja keresni senki, a legláthatóbb helyre, az emberek orra elé.”

Akik a kutatásaimat az elmúlt tíz esztendő alatt nyomon követték, azok pontosan tudják, hogy mindeddig tartózkodtam attól, hogy konkrétan megpróbáljam meghatározni az időszámításunkba betoldott fiktív időszak tényleges mennyiségét. Úgy éreztem, hogy az erről szóló vita hosszú-hosszú évekre mellékvágányra terelte a kronológiai problémákkal kapcsolatos kutatást. Miközben óriási viták dúltak azon, hogy 297, 200, 196, 247 vagy 323 fiktív évvel kell-e számolnunk, azonközben sokan nem látták meg a fától az erdőt. Elmulasztották felismerni azokat a történelmi párhuzamosságokat, amelyek mindvégig az orrunk előtt voltak! Én ebben a meddő számháborúban nem kívántam részt venni. Sőt azt sem zártam ki, hogy talán nincs is semmiféle betoldás, csak különböző időszámítási rendszerek által összekavart kronológia létezik, amely a fiktív évek látszatát kelti. Szembesülve azonban azzal a hat évszázaddal, amelyben rendre a hun korszak eseményei ismétlődnek, és szembesülve azzal a ténnyel, hogy Anterus pápasága és Nagy Károly császársága között pontosan egy nagy húsvétciklus telik el, a fiktív évek megléte elég kézenfekvőnek tűnik.

Mégis arra kérem a Kedves Olvasót, hogy ne azzal fejezze be e tanulmány olvasását, hogy elkönyveli magában: Tóth Gyula szerint 532 fiktív év van az időszámításunkban! Más dolog ugyanis valamit határozottan állítani, és egész más ugyanazt további meggondolás céljából mások számára közzétenni, megerősítést vagy cáfolatot várva. Ez az eredmény a későbbi felismerések fényében még változhat. Esetleges jövőben felbukkanó új adatok még módosíthatják, s talán gyökeresen át is rajzolhatják ezt a képet. 532 fiktív év nagyon hosszú idő! Még én sem tudom ezt az eredményt kételyek nélkül publikálni. A magam részéről e tekintetben is László Gyula szavait tartom követendőnek:

„Mivel a messze múltat inkább csak sejtjük, jobb a termékeny bizonytalanság, mint a biztosság öncsalása...”

A nagy ciklus II. - Arszakida évek

Rendkívül hasznos, ha az ember választott témájának kutatása közben olykor megáll, hátra lép és messzebről, mintegy madártávlatból is megszemléli az addig összegyűlt adatokból kirajzolódó képet. Ha nem akarunk elveszni a részletek között, ha nem akarunk leragadni jelentéktelen részletkérdéseknél és föl szeretnénk ismerni a mélyben húzódó lényegi összefüggéseket, szükséges, hogy néha lassítsunk és összegezzük korábbi eredményeinket. E gondolat jegyében döntöttem úgy néhány hónapja, hogy újra átolvasom eddigi írásaimat, újra végighaladok a bennük követett logikai ösvényen, hátha azok olyan új gondolatokhoz és új meglátásokhoz vezetnek, amelyek továbblendíthetik a kutatást.

Miközben tehát újra átnéztem az elmúlt tizenkét év során összegyűlt negyvennégy fejezetet, elgondolkodtam: ha bárki megkérdezné tőlem, hogy e tanulmányok közül melyiket tartom a legfontosabbnak, akkor vajon mit felelnék? Ha valakinek csak egyetlen fejezetet volna lehetősége elolvasni írásaim közül, akkor vajon melyiket ajánlanám neki? Nos, erre a kérdésre nem volna könnyű válaszolni. Hiszen a tanulmányaim önmagukban nem képeznek önálló egységet. Sokkal inkább egy összefüggő logikai láncolatot alkotnak, ahol egyik felismerés következik a másik felismerésből, egyik gondolat szüli a másikat. Ha bármelyik közbülső láncszemet kiemelném a sorból, azzal rögtön érthetlenné és látszólag megalapozatlanná tenném a későbbi megállapításaimat. Hiszen csak a korábbi gondolatok fényében lehet jól érteni és helyesen értelmezni az újabb felismeréseket.

Ha mégis válaszolnom kellene a kérdésre, akkor egyértelműen A nagy ciklus c. fejezetet emelném ki a többi közül. Ez a fejezet volt ugyanis az, ahol a maga teljes valóságában tárult elénk az a döbbenetes időrendi zavar, amelynek megértésére és tisztázására tizenkét évvel ezelőtt vállalkoztunk. Ebben a fejezetben vettük észre, hogy milyen hatalmas időrendi szakadék tátong történelmünk összetartozó eseményei között. Miközben szembesültünk a hat egymást követő évszázadban lejátszódó, egymást ismétlő, de lényegében azonos eseményekkel, ráeszméltünk a probléma elképesztő méreteire. A legkorábbi és legkésőbbi hun idősík eseményeinek összevetésekor kételkedve ugyan, de kimondtuk eddigi legsúlyosabb következtetésünket: az időszalagot épp 532 évvel, vagyis pontosan egy nagy húsvétciklus betoldásával zavarták össze. Eldöntöttem hát, hogy újra átolvasom A nagy ciklus c. fejezetet. Vajon találok-e benne utólag valami zavaró következtetlenséget, vagy bármi olyan ellentmondásos részletet, ami fölött akkor átsiklottam?

Mivel e mostani logikai okfejtésünk szinte teljes egészében A nagy ciklus c. fejezetre épül, ezért néhány rövid bekezdés erejéig szükségesnek tartom feleleveníteni az ott követett gondolatmenetet.

A nagy ciklus c. fejezet megírásához a kezdő lökést Bognár Ízes Zoltán egyik kitűnő tanulmánya adta meg, melynek címe ez volt: A TÖRTÉNELMI RÉTESTÉSZTA, avagy ki olvasta el a krónikákat? Ebben a szerző többek között arra is felhívta a figyelmet, hogy a kettőszázados években zajló római-gót háborúk már a hun korszak eseményeit idézik fel. Decius római császár és Kniva gót fejedelem összecsapásaiban már ő is felismerte a tárnokvölgyi és czézönmauri csaták krónikáinkban megörökített lefolyását. Rámutatott, hogy már a kettőszázados években is lezajlik egy catalaunumi ütközet és olyan ismerősen csengő nevek bukkannak fel ebben az évszázadban, mint például Macrinus vagy Tetricus. Középkori krónikáink pontosan ezeket a neveket emlegetik a hun történet eseményeinek ismertetésekor.

Az Isten ostora és a tetrarkhák c. kétrészes fejezetben korábban arra a következtetésre jutottunk, hogy a hun bejövetel 305-ben lehetett, Diocletianus és Maximianus császár uralkodásának idején, nem sokkal a keresztényüldözések kezdete után. Sőt, akkor azt is kimondtuk, hogy éppen a keresztényüldözések váltották ki a hunok reakcióját és Isten ostora éppen Róma keresztényüldöző tetrarkháira sújtott le. Diocletianus és Maximianus rejtélyes lemondását épp a hunoktól elszenvedett vereségükkel magyaráztuk. Bognár Ízes Zoltán tanulmányát olvasva azonban egyre világosabbá vált, hogy mindezen események még az általam feltételezettnél is jóval korábban zajlottak le.

A kétszázas évek eseményeit vizsgálva hamarosan rábukkantam Mátyás király udvari történetírójának, Antonio Bonfininek egy különös mondatára, aki A magyar történelem tizedei c. munkájában Szent Orsolya mártírhalálával kapcsolatban a következőket írta:

„Vannak ugyan évkönyvek, amelyek mindeme eseményt Anterus pápasága és Maximus császársága idejére teszik, azonban az időrend nem igazolja ezt. Helyesebben vélekednek azok, akik úgy hagyományozzák, hogy Marcianus császársága alatt, az üdvösség 352. évében történt, hiszen a hunok és a gótok jóval Constantinus után garázdálkodtak.”

Mivel Szent Orsolya mártírhalálát hagyományosan Attila nyugati hadjáratával szokták összefüggésbe hozni, ezért számunkra egyáltalán nem mindegy, hogy ezek az események valójában mikor játszódtak le. A fenti idézetben úgy olvastuk, hogy egyes évkönyvek szerint mindezek Anterus pápasága idején történtek. Anterus pápa azonban csupán egészen rövid ideig, 235 novemberétől 236 januárjáig ült Szent Péter trónján. Ekkor kellett tehát történnie Szent Orsolya mártírhalálának és ezzel együtt Attila galliai hadjáratának. Persze e rendkívül korai dátummal szembesülve még lehetne okunk a kételkedésre. Ha azonban elolvassuk a Legenda Aurea Szent Orsolyáról szóló közlését, ott mindössze két év különbséggel lényegében ugyanezt a meglepő adatot találjuk:

„Az Úr 238. esztendejében szenvedtek vértanúságot. Ez a kronológia azonban egyesek szerint kétségessé teszi, hogy éppen ez idő tájt történt, ami történt. Akkor ugyanis Szicília nem volt királyság, és Konstantinápoly sem, hogy királynéik a szűzekkel együtt lehettek volna. Valószínűbbnek tűnik, hogy jóval Constantinus császár után lettek ők vértanúk, a hunok és gótok kegyetlenkedései alatt, vagyis Marcianus császár idejében – ahogy egy krónikában olvasható –, aki az Úr 452. esztendejében uralkodott.”

Vagyis Szent Orsolya mártírhalála és ezzel együtt természetesen Attila nyugati hadjárata e fenti források szerint 236-ban vagy 238-ban történt. (Már most érdemes figyelni arra a két év bizonytalanságra, amely későbbi vizsgálódásaink során rendre fel fog bukkanni!) Az igazán nagy meglepetéssel azonban akkor szembesültünk, amikor megnéztük, hogy mennyi az időbeli távolság az általunk beazonosított legkorábbi és legkésőbbi hun idősíkok összetartozó eseményei között. A legkorábbi idősíkon tehát azt láttuk, hogy 236-ban zajlik Attila galliai hadjárata. A legkésőbbi idősíkon, vagyis Kézai Simon krónikájának koordinátarendszerében ez az eseménysorozat a 700-as években történik. Az Arthur király c. fejezetben Nagy Károly (vagyis Aladár) koronázásáról azt feltételeztük, hogy az Attila galliai hadjáratával azonos esztendőben történt. Vagyis ami az egyik koordinátarendszer szerint 236-ban történik, az a másik koordinátarendszer szerint a 768-as esztendőre esik.

Ekkor arra gondoltam, hogy érdemes lenne megnézni, hogy mekkora a tényleges időbeli távolság e két egymástól jelentős távolságra elcsúsztatott, mégis összetartozó esztendő között. Kivontam hát a 768-as évből 236-ot. Az eredményként kapott 532 év különbség teljesen átírta mindazt, amit a koraközépkori időrendi zűrzavar eredetéről és keletkezéséről addig gondoltam. Ez az 532 év ugyanis nem más, mint a Julián naptár nagy húsvétciklusa.

Amikor Heribert Illig Kitalált középkor c. könyve magyar nyelven is megjelent, az egyik legjelentősebb kritika, amely Illig tézisével szemben megfogalmazódott Hetesi Zsolt csillagász nevéhez fűződött. Ő volt az, aki Illig állításaival szembeszállva világosan kimondta, hogy nem lehetséges az időszalagot 297 évvel meghamisítani. Ha ugyanis figyelembe vesszük a 28 éves napciklust és a 19 éves holdciklust, amelyet a húsvét napjának megállapításához a középkorban széles körben használtak, akkor könnyedén beláthatjuk, hogy feltűnés nélkül csak e két ciklus legkisebb közös többszörösét, vagyis éppen 532 évet lehet becsempészni az időszalagra. Mivel mi magunk mutattuk ki a legkésőbbi és legkorábbi hun események között ezt az 532 éves távolságot, világossá vált, hogy Hetesi akaratlanul is rátapintott a probléma lényegére: éppen 532 évet, vagyis egy nagy húsvétciklust iktattak be időszámításunkba!

Amikor ezeket a sorokat írom, immár több mint másfél év telt el A nagy ciklus c. fejezet publikálása óta. Ez idő alatt tudomásom szerint mindössze egyetlen olyan tanulmány született, amely megpróbálta előrébb mozdítani a témával kapcsolatos kutatást. E tanulmány szerzője ugyancsak a korábban már említett Bognár Ízes Zoltán volt, új tanulmányának címe pedig: A TÖRTÉNELMI RÉTESTÉSZTA nyújtása, avagy a töltelék dátumok titkai. Ezt az írást a szerző egyetlen hónappal A nagy ciklus c. fejezetem publikálása után és már annak ismeretében írta meg. Ebben kísérletet tett arra, hogy különféle krónikáink eltérő dátumaira magyarázatot találjon. Miközben a tanulmányában megfogalmazott gondolatokat és levezetéseket rendkívül hasznosnak és elgondolkodtatónak találtam, annak olvasásakor mégis hiányérzet alakult ki bennem. Noha maga is megemlítette az 532 éves problémával kapcsolatos felvetésemet, a nagy húsvétciklust, mint egyfajta megoldó-kulcsot mégsem használta fel okfejtései során. Pedig ennek az egzakt 532 évnek a felbukkanása két különböző idősík összetartozó eseményei között egészen biztosan nem lehet a véletlen műve.

Volt azonban Bognár Ízes Zoltán írásának egy olyan, szinte csak mellékesen megemlített adata, amely rávilágított A nagy ciklus c. fejezetem egyik hiányosságára. Konkrétan arra, hogy abban nem fejtettem ki elég világosan a hun történet eseményeinek krónikáink alapján rekonstruálható időrendjét. Hogy megértsük miről is van szó, tegyünk egy kis kitérőt!

Az általunk beazonosított legkorábbi hun idősíkot vizsgálva többször is emlegettük a 236-os esztendőt, amely Antonio Bonfini szerint Szent Orsolya mártírhálálának és Attila galliai hadjáratának éve. Ha viszont ez igaz, és 236-ban már valóban Attila nyugati hadjárata zajlik, akkor könnyen belátható, hogy a hunok első bejövételének ennél valamivel korábban kellett történnie. Ha gondolatban egy nagy húsvétciklust előre ugrunk az időben és megvizsgáljuk Kézai idősíkjának eseményeit, akkor némileg könnyebben rekonstruálhatjuk a hun korszak időrendjét. Kézainál ugyanis a hunok első bejövetele 700-ban történik. A 768-as esztendőről azt mondtuk, hogy az Attila galliai hadjáratának (és természetesen Nagy Károly koronázásának) éve. A Képes Krónikából azt is megtudhatjuk, hogy Attila a bejövételtől számított 72. évben halt meg:

„Meghalt azután a magyarok pannoniai bejövetelének hetvenkettedik, az Úr megtestesülésének négyszáznegyvenötödik esztendejében...”

Vagyis mindezekből egy olyan időrend kezd kibontakozni, melyben a galliai hadjáratra 68 évvel a bejövetel után és négy évvel Attila halála előtt kerül sor. Természetesen nem állítom, hogy ez az időrend hibátlan, könnyen meglehet, hogy a későbbiekben ezt még pontosítanunk kell. Például a bejövetel és a galliai hadjárat között eltelt 68 esztendőt én kissé sokallom. Elképzelhető, hogy csak a Julián időszámításra jellemző 44 év betoldás nyújtotta meg a hun történetnek ezt a szakaszát ilyen hosszúra. Korábban ugyanis a Képes Krónika alapján már gyanítottuk, hogy Attila rejtélyes 44 évig tartó királykodása ennek a Julián szöktetésnek tudható be. Egyelőre azonban fogadjuk el ezt az időrendet úgy, ahogy azt Kézai idősíkja hozza. Ha ezt most gondolatban visszavetítjük a legkorábbi általunk beazonosított idősíkra, akkor ott a következő dátumokat nyerjük: 168 a hunok bejövetelének éve, 236 a galliai hadjárat esztendeje, Attila halála pedig itt 240-re esik. Ahogy az a lenti táblázatból is látszik, a két koordinátarendszer összetartozó dátumai között értelemszerűen mindig 532 év, vagyis pontosan egy nagy húsvéciklus távolság van:

	bejövetel	galliai hadjárat	Attila halála
legkorábbi idősík	168	236	240
plusz 532			
legkésőbbi idősík	700	768	772

Ha tehát Kézai krónikájának időrendjét visszavetítem egy nagy húsvéciklussal, vagyis 532 évvel korábbra, és tudom, hogy ezen az idősíkon a galliai hadjárat 236-ra esett, akkor mindebből logikusan következik, hogy a hunok Pannóniába való első bejövetelének 168-ban kellett történnie. Hogy mindez jóval több, mint pusztán spekuláció, azt Bognár Ízes Zoltán korábban említett tanulmánya is alátámasztja. Ő ugyanis írásában idézte Mócsy András Pannonia a késői császárkorban c. könyvének néhány rendkívül érdekes részletét, amelyek a markomannok, szarmaták, quádok, jazigok, vandálok és gótok Róma elleni háborújáról szólnak. Ezek a háborúk a Krisztus utáni második század utolsó harmadában kezdődtek, és olyan döbbenetes módon rímelnek a hun történet krónikáinkban megörökített verziójára, hogy Bognár Ízes Zoltán a tanulmányában ezen idézetek kapcsán így kiáltott fel:

„Itt áll előttünk fehéren-feketén a hunok és Attila története, ahogy a rómaiak látták. Szerepel benne Macrinus, Attalus, Marcianus, ahogy ezek a nevek a krónikáinkban is felbukkannak, ilyen időrendben. Szerepel Aquileia (kétszeri) ostroma, az ostromló sereg pestisjárvánnyal való emlegetése, a gepidák, vandálok és szarmaták egymás elleni harcai (az Attila halála utáni időkben), majd a gótok és gepidák csatája Dacia földjéért.”

Az igazán nagy meglepetés azonban akkor ért, amikor megnéztem, hogy a Mócsy András könyvéből vett idézetek milyen dátumot kötnek ezekhez az eseményekhez:

„Ennek a betörésnek az időpontja vitás, és a háború első éveiben az események kronológiája is teljesen bizonytalan. Mint a kevés biztos időpontok egyikét, a 168-as évet kell kiemelni...”

Fölbukkan tehát az a 168-as esztendő, amit mi a legkorábbi idősíkon a hunok bejövetelének évével azonosítottunk! Mégpedig úgy bukkan fel, mint a különféle barbár népek (szarmaták, markomannok, quádok, jazigok, vandálok és gótok) Róma elleni háborújának kezdőéve. Amikor tehát ráeszméltem, hogy 168-ban már a hun történelem filmkockái kezdenek peregni, megnéztem, hogy a Havas László, Hegyi W. György és Szabó Edit szerzők által írt Római történelem c. nagy összefoglaló munka hogyan számol be mindezen eseményekről. Az 521. oldalon, a Marcus Aurelius és Lucius Verus császársága (161-180) c. fejezetnek a dunai háborúkról szóló szakaszában a következőket olvashatjuk:

„Hosszabb előkészületek után, 168 januárjában a két Augustus együtt indult a háború helyszínére.”

Na, ezen a ponton azonnal álljunk is meg! Hogy olvastuk? ... „a két Augustus együtt indult a háború helyszínére”! Vagyis 168-ban, egy bő évszázaddal Diocletianus tetrarchiája előtt már egyszerre két Augustusi rangot viselő császár uralkodik a birodalom fölött! A Római történelem c. munka erről így ír:

„Magától értetődőnek tűnt, hogy a művelt és kormányzati dolgokban igen tapasztalt Marcus Aurelius lesz Antonius Pius utóda, ezért nem kis meglepetést okozott, hogy ő Lucius Verus Augustusszá való kinevezését is kérte a senatustól. Addig még nem fordult elő, hogy egyszerre két Augustus állt volna a birodalom élén...”

Ahogy azt az Isten ostora és a tetrarkhák c. fejezetben is kifejtettük, Diocletianus 292-ben kettéosztotta a birodalmat egy keleti és egy nyugati részre, és maga mellé emelte Maximianust, akit a nyugati részek Augustusává tett. Most pedig azt olvastuk, hogy egy bő évszázaddal korábban Marcus Aurelius is ugyanígy járt el, amikor Lucius Verus Augustusszá történő kinevezését kérte a senatustól. Ez azonban még nem minden. Az igazi meglepetés akkor ért, amikor a Wikipédia Marcus Aurelius római császár címszava alatt a következő sorokat olvastam:

„Uralkodása első időszakában a keresztények békében élhettek, számuk egyre nőtt. Környezete azonban a háborúkért, az éhínségért és a pestisért a keresztényeket tette felelőssé, ezért elindította a 4. keresztényüldözést (176), amely a birodalom egészére kiterjedt. A rangosabbakat száműzték, a többieket kivégezték. Rómában Justinianus vértanú (100–165), Lugdunumban (ma Lyon) 48 keresztény (177), Pergamonban Karposz, Papülosz és Agathoniké lett az üldözés áldozata (161 és 169 között a későbbi történészek szerint). Nincsenek biztos, megbízható adatok a császársága idején történt üldöztetés pontos helyeiről, illetve az áldozatok számáról.”

Egy különös áthallás van tehát Diocletianus kora és Marcus Aurelius kora között. Mindkettő megosztotta a hatalmát egy másik Augustusszal, mindkettő üldözte a keresztényeket és mindkettőnek szembe kellett néznie a sztyeppei népek megsemmisítő áradatával. Ráadásul e két császár „együtt indult a háború helyszínére”. Hogy is olvastuk Kézai Simon krónikájában?

„S minthogy azon időben Pannoniát, Pamfiliát, Frigiát, Macedoniát és Dalmatiát a longobárd nemzetből Szabaria városából származott Macrinus hadfolytatásban tanult tetrárkha kormányozta, hallván hogy a húnok a Tisza mellé telepedtek s országát napról napra szaggatják, országa népével rájuk támadni félvén, követeket küldte a rómaiakhoz, hogy a húnok ellen hadi népet és segítséget kérjen, mert a rómaiak részéről parancsol vala az említett országokban. A rómaiak osztán Veronai Ditriket, alemann nemzetet, emelék önkényt akkor magok fölé királylyá, kit meg is kértek, hogy vigyen Macrinusnak segítséget.”

Marcus Aurelius és Lucius Verus tehát – akárcsak krónikáink Macrinusa és Detréje – „együtt indult a háború helyszínére”. Történik pedig mindez 168-ban, vagyis pontosan egy nagy húsvétciklussal a hun bejövétel Kézai krónikájában szereplő 700-as dátuma előtt. Hát nem különös? Vannak ekkora véletlenek? De olvassuk tovább a 168-as események leírását:

„A szarmaták támadása folytán a Bánát térségében súlyos helyzet alakult ki, ami M. Claudius Fronto parancsnoksága alatt Moesia superior és Dacia Apulensis átmeneti összevonását is szükségessé tette. Végül mindenütt római sikerek születtek, és számos nép küldöttséget menesztett a császárhoz békekötés céljából.”

Úgy olvastuk tehát, hogy először római győzelmek születtek. Bizonyára emlékszünk, hogy krónikáink leírása szerint először a tárnokvölgyi csatában is a rómaiak kerekedtek felül, később azonban a hunok – miután kiismerték a rómaiak fegyverét és lelkét – a czézönmauri ütközetben fölényes győzelmet arattak. Lássuk tehát megtaláljuk-e a nyomát ennek a fordulatnak a legkorábbi idősíkon:

„A következő évet római offenzíva helyett barbár invázió határozta meg, mely Daciát több irányból is sújtotta. A tartomány belsejében fekvő Sarmizegetusát is támadás érte. Ekkor került sor Alburnus Maior (Verespatak) közelében az aranybányák működését dokumentáló viaszostáblák elrejtésére is. A pannóniai nagy markomannkvád invázió datálása bizonytalan, 169-171 közé tehető, több érv azonban amellet szól, hogy erre is ekkortájt került sor. A germánok átkeltek a Dunán, megsemmisítettek egy jelentősebb római sereget, majd a Borostyánúton Aquileiáig nyomultak előre.”

Vagyis éppen úgy, ahogy arról krónikáink beszámolnak, a kezdeti római sikerek után fölényes hun győzelem következett. De hogy kétségünk se legyen afelől, hogy 168-ban már valóban a hunok tartják nyomás alatt Rómát, olvassuk el a következő apró részletet is a Római történelem c. munkából:

„A járvány miatt a császárok, eredeti tervüket módosítva, a tél folyamán elhagyták aquileiai főhadiszállásukat, és visszaindultak Rómába. Lucius Verus útközben szélütésben meghalt (169).”

Krónikáinkból tudjuk, hogy a czézönmauri csatában a hunok ellen harcoló két császár egyike (Macrinus) elesett. Lucius Verus hirtelen bekövetkezett halála éppen ennek lehet halovány történelmi lenyomata.

Összefoglalva tehát elmondhatjuk, hogy az általunk beazonosított legkorábbi hun idősík eseményei 168-ban kezdődnek el és 240 körül, Attila halálával érnek véget. Ezek a dátumok különös módon épp 532-vel, vagyis pontosan egy nagy húsvétciklussal kisebbek a Kézai Simon krónikájában található dátumoknál. Már A nagy ciklus c. fejezetben is észrevettük ezt a problémát, rámutattunk az 532 éves időrendi zavarra, de nem tudtunk magyarázattal szolgálni annak eredetére. Hogyan, mikor és ki által került rá történelmünk időszalagjára ez az 532 éves anomália? Mi lehet a megoldása ennek a rejtélynek? Éreztem és tudtam, hogy

valahol éppen itt, a Julián naptár nagy húsvétciklusa körül van a kutya elhantolva, de sehogy sem sikerült fogást találnom a problémán. Mivel hosszú hónapok teltek el anélkül, hogy akárcsak arasznyit is közeledtem volna a megoldáshoz, a figyelmem lassan más területek felé fordult. Persze ezt követően is születtek hasznos és előrevivő fejezetek, amelyek alapján rajzolták át történelmünk kezdeteiről alkotott képünket, de magával az alap-problémával, az időrendi káosz gyökerével és annak megoldásával kapcsolatban nem történt előrelépés.

Eltelt tehát másfél év, de semmivel sem jutottam közelebb a megoldáshoz. Kerülgettem a témát, tudtam és éreztem, hogy valahol itt lesz a megoldás, éreztem a két legtávolabbi idősíki közötti egzakt 532 éves távolságot, de mégsem sikerült megragadnom a probléma gyökerét. Így volt ez egészen a legutóbbi hetekig. Ekkor azonban egy váratlan és különös dolog történt velem.

Tudom, hogy a következő soraim a korábbi logikai okfejtések után kissé szürreálisan fognak hatni, mégis úgy látom jónak, ha pontosan úgy számolok be új felismeréseim körülményeiről, ahogy azok a valóságban is lezajlottak. Történt ugyanis, hogy egyik éjszaka egy rendkívül különös és szokatlan álmom volt. Álmomban azon kaptam magam, hogy szinte kétségbeesve próbálom kiszámolni, hogy mennyi az időbeli távolság az arszakida időszámítás dátumai és a diocletianusi időszámítás dátumai között. Erőltettem az agyamat, igyekeztem összeadni a két időszámítási rendszer kezdődátumát, de akárhogy próbálkoztam, sehogy sem sikerült.

Azt még álmomban is tudtam, hogy a sztyeppe felől érkező pártusok Krisztus előtt 248 körül döntötték meg a szeleukidák uralmát és ekkor alapították meg körülbelül 500 évig fennálló birodalmukat. Az arszakida időszámítás a pártusok első nagy uralkodójának, Nagy Arszakának a trónra lépésétől számítódik. Arra is emlékeztem álmomban, hogy a keresztényüldöző Diocletianus trónra lépésének éve hagyományosan a Krisztus utáni 284-es esztendő. Ekkor indult útjára az un. mártír-kor, amelyet az egyiptomi kopt keresztények a mai napig is használnak. A feladvány tehát viszonylag egyszerű volt. Mivel az arszakida időszámítás Krisztus előtt indul, a diocletianusi pedig Krisztus után, így e két évszám összeadásával lehet meghatározni a két időszámítási rendszer dátumai közötti különbséget. Csakhogy a fejszámolás még nekem sem megy álmomban. Akárhogy erőltettem az agyamat képtelen voltam kiszámolni, hogy mi a két dátum összege. Emlékszem, hogy ez olyan kellemetlen és frusztráló érzés volt, hogy hosszas forgolódás és hanykolódás után az éjszaka kellős közepén felébredtem.

Amikor tehát álmomból feleszméltem, jót nevettem saját magamon: lám, már olyan sokat foglalkoztam a témával, hogy még álmomban is időrendi problémákat próbálok megoldani! Az álom azonban még túlságosan is friss volt, s a kíváncsiság továbbra sem hagyott nyugodni. Tényleg! Mennyi lehet az időbeli távolság az arszakida és a diocletianusi időszámítás dátumai között? Mennyi lehet az összege 248-nak és 284-nek? Miközben még mindig magamon mulattam, szépen komótosan kikászálódtam az ágyból, odamentem az íróasztalomhoz és elővettem a zsebszámológépet. Amikor a kijelzőn megjelent az eredmény, azonnal lefagyott az arcomról a mosoly. Ott ugyanis ez állt:

Bevallom férfiasan: szükségem volt némi időre, hogy a döbbenetből magamhoz térjek. Miközben tizenkét éve próbálom felderíteni a koraközépkori időrendi anomáliák alapvető okát, s miközben számtalan különféle időszámítási rendszer egymáshoz való viszonyát megvizsgáltam már, ez a számítás valami érthetetlen okból mindedig elsikkadt. Én magam voltam az, aki 2003-ban megjelent könyvemben elsőként fogalmaztam meg, hogy a fiktív évek az egymással párhuzamosan futó időszámítási rendszerek tévesztése folytán kerülhetnek az időszalagra. Mégsem számoltam ki soha, hogy e két időszámítási rendszer dátumai között mennyi a különbség. Ha ez a fura álom nem hívja fel a figyelmemet az arszakida és a diocletianusi időszámítási rendszer különös kapcsolatára, talán sohasem veszem észre, hogy bizony azok dátumai között pontosan egy nagy húsvétciklusnyi távolság feszül.

Az éjszaka közepén tehát lázas gondolkodásba kezdtem. Van két idősík, ahol lényegében ugyanazok az események zajlanak le. Az egyik a kétszázás években játszódik, a másik a hétszázás években. A két idősík közötti időbeli távolság – ahogy azt már másfél évvel korábban is észrevettük – pontosan 532 év, vagyis éppen egy nagy húsvétciklus. Most azonban az is kiderült, hogy létezett két jelentős és valóban széles körben használt időszámítási rendszer, amelyek dátumai között szintén ugyanez az 532 évnyi távolság található! Hát vannak ekkora véletlenek? Ha valaki meg akarja hamisítani az események időrendjét, annak szinte tálcán kínálja magát e két időszámítás közötti húsvétciklusnyi különbség!

Persze némi gondolkodás után arra is rájöttem, hogy noha a pártusok valóban Kr.e. 248-ban döntötték meg a szeleukidák uralmát, Nagy Arszak trónra lépésének hagyományos dátuma mégsem ez a 248-as esztendő, hanem a 247-es. Így a két időszámítási rendszer dátumai közötti távolság nem 532 év, hanem csak 531. Továbbá egy Krisztus előtti és egy Krisztus utáni dátum különbségénél azt is illik figyelembe venni, hogy nulladik év nem létezett az időszalagunkon. Vagyis a tényleges különbség máris csak 530, nem pedig 532. Mint majd látni fogjuk, ez a két év differencia egyáltalán nem gyengíti felvetésünket, sőt kifejezetten erősíti azt. A későbbiekben többször is szembesülni fogunk az események datálásakor jelentkező két év bizonytalansággal, melynek eredete éppen ide nyúlik vissza. Nem mindegy ugyanis, hogy a középkor krónikásai, akik időszalagunk dátumait megalkották, számoltak-e a nulladik esztendővel vagy sem, illetve hogy az arszakida időszámítás kezdeteként a 248-as dátumból indultak-e ki, vagy a 247-es évből.

Ezt a bizonytalanságot ezen túlmenően még az is előidézhette, hogy az ókorban és a középkor elején szinte kultúránként változott, hogy melyik nép mikor ünnepelte az újesztendőt. Szentpétery Imre A kronológia kézikönyve c. munkájában fel is sorolta ezeket a középkorban használatos különféle évkezdeteket:

„24. A középkorban a következő évkezdetek (stilusok) voltak gyakorlatban:

1. Január 1: Stilus communis vagy stilus Circumcisionis. Ókori eredetű, mert a Julius Caesar-féle év is január 1-jén kezdődött. A keresztény egyház, főképp a január 1-jéhez fűződő pogány szokások miatt sokáig nem tudott megbarátkozni ezzel az évkezdettel, s utóbb, minthogy a polgári életben mégis megmaradt ez az évkezdet, az egyház Krisztus életével hozva kapcsolatba január 1-jét, azt ünneppé tette (Circumcisio Domini), mi azután elfeledtette ennek az évkezdetnek pogány eredetét. A hivatalos gyakorlatban, oklevelek datumában, a krónikákban stb. ritkán használták a XIV. századig, bár a polgári életben el volt terjedve. A XVI. század óta vált csak Európa-szerte általánossá. Nálunk helyel-közzel, de igen ritkán, már a XIII. században királyi oklevelekben is találunk példákat a január 1-jei évkezdetre, ami eléggé bizonyítja, hogy a polgári évkezdet a hivatalos gyakorlatban is kezdett már meghonosodni.

2. Március 1. A nyugati keresztényeknél (valószínűleg azért, mert a húsvét idejét meghatározó tavaszi holdtölte többnyire ebbe a hónapba esett), különösen pedig a frankoknál, itt valószínűleg a tavaszi gyűlések tartásával kapcsolatban, korán használatba jött, s igen fontos Meroving- és Karoling-kori forrásokban is (Toursi Gergelynél, Fredegarnál) ezt az évkezdetet találjuk. Legszívósabban tartotta magát ez a stílus a velencei köztársaságban, hol egészen a köztársaság megszűntéig (a XVIII. század végéig) ezt a számítást használták. Nálunk nem volt használatos.

3. Március 25: *Stilus Annuntiationis* vagy *incarnationis*. A jelentőség folytán, melyet az egyház a március 25-i ünnepnek (*Annuntiatio Mariae*) tulajdonított, valamint azon törekvésnek, hogy az éveket Krisztus földi létének kezdetétől számítsák, tulajdonítható ennek az évkezdetnek az elterjedése. Valószínűleg Olaszországból kiindulva, hol mindvégig leginkább el volt terjedve, Európa többi részeibe is eljutott: Németországba, Franciaországba (a Capetingek uralkodásának elején), Angliába (hol még az újkorban, a XVII. században is gyakorlatban volt), s hazánkba is, bár nálunk rendszerint dalmát vagy olasz hatásra vezethető vissza ennek az évkezdetnek az alkalmazása. A március 25-i évkezdetnél azonban kétféle számítási mód volt gyakorlatban. a) Firenzében és ott, ahol a firenzei gyakorlatot követték, az évet a mi számításunk szerinti év március 25-étől számították; innen kezdve egyezik tehát az évszám a mi számításunk szerinti évszámmal az év végéig, míg március 25 előtt a firenzeiek a mi évünknel eggyel kisebb évszámot írtak (*Calculus Florentinus*,). b) Pisában viszont, s ott, ahol ezt a módot (*calculus Pisanus*) követték, a mi számításunkat megelőző március 25-étől számították az évet, tehát a mi számításunk szerint írt évek csak január 1-jétől március 25-ig terjedő része esik össze a pisai évszámmal, míg március 25. után a pisaiak már eggyel magasabb évszámot írtak. A firenzei évszámitás sokkal inkább el volt terjedve, mint a pisai, mely utóbbi Pisán kívül csak néhány olasz városban, Franciaországban s olykor a pápai kancelláriában volt használatos, míg egyebütt való előfordulása inkább csak föltételes.

4. Nem fűződik meghatározott naphoz a húsvéti évkezdet (*stilus paschalis*), minthogy a húsvét-ünnep ideje változó. Ezért a húsvéti évkezdetnél egyenlőtlen éveket kapunk: van év, mely 365-nél több nappól áll, melynek végén tehát az év elején is előfordult hónapi datumok ismétlődnek, máskor meg 365-nél kevesebb az év napjainak száma. Éppen ezért ez a számítás valóban nagyon kevésbé praktikus, s hogy mégis eléggé elterjedt, azt csupán a keresztény húsvét ünnepének nagy jelentősége teszi érthetővé. Különösen Franciaországban volt elterjedve a húsvéti évkezdet a XII–XV. században, miért is *mos Gallicus*-nak vagy *Gallicanus*-nak is szokás nevezni ezt a számítást. Előfordul Európa többi részében is, még pedig néhol (így Franciaországban) húsvét szombatját, másutt nagypénteket vették az év első napjának.

5. Szeptember 1. A bizánci császárságban és a görög vallást követő népeknél volt elterjedve ez az évkezdet még az újkorban is. Byzánctól Dél-Itáliába is átjutott, Közép- és Nyugat-Európában azonban nem volt használatos.

6. A nyugati kereszténységénél leginkább elterjedt volt a karácsonyi, december 25-i évkezdet (*stilus Nativitatis*). Közép- és Nyugat-Európában mindenütt használatos volt, vagy kizárólag, vagy más évkezdetek mellett. Nálunk is ez volt általánosan használatban az egyházi és a hivatalos életben az egész középkoron át a XI. századtól kezdve mindvégig, még a XVI. században is, bár a január 1-jei évkezdet, mint láttuk, a XIII. századtól kezdve mind sűrűbben érvényesül a hivatalos használatban is. A karácsonyi évkezdet esetében csak az évek (számításunk szerinti) utolsó napjainál kell ügyelni az átszámitásnál. December 25. és 31. között a középkori datumokban eggyel magasabb évszámot írnak, mint a mai számítás szerint (vagyis a január 1-jei évkezdet szerint). Ezt okmánytáraink igen gyakran nem veszik figyelembe s a datumot tévesen oldják fel.”

A középkorban tehát az év kezdődhetett január 1-én, március 1-én, március 25-én, húsvétkor, szeptember 1-én és akár december 25-én is. Különösen felhívnám a figyelmet a március 25-ös évkezdettel kapcsolatban megemlített firenzei és pisai variáció közötti eltérésre! Míg a firenzei változat évszámait csak az aktuális év március 25-ik napjától egyeztek meg a mi számításunk szerinti évszámmal, addig a pisai változatban csak január 1-től március 25-ig. A pisaiak ugyanis a mi számításunkat megelőző (!) év március 25-étől számították az évet. Ha tehát ez a két évszámlálási mód még ma is használatban lenne, akkor azzal a furcsasággal kellene szembesülnünk, hogy Pisa városában a 2014-es év már 2013. március 25-én elkezdődne és 2014. március 24-ig tartana. Firenzében ezzel szemben csak 2014. március 25-től indulna és 2015. március 24-ig futna. Vagyis Firenzében a 2014-es év pontosan akkor kezdődne el, amikor Pisában éppen véget ért.

Dr. Székely István a Krisztus születésének éve és a keresztény időszámítás c. 1922-ben megjelent munkájában Heródes halálának bizonytalan időmeghatározása kapcsán ugyancsak a különböző kultúrák eltérő évkezdetekre hivatkozik:

„De itt ismét felmerül a kérdés, milyen kalendárium szerint, vagyis mikor kezdődő évekként számítja Josephus Heródes éveit, s mely időponttól, melyik év elejétől kezdi uralkodásának első évét. Ugyanis Josephus idejében az egyes népek más és más időben kezdték az évet: a zsidók (az egyházi évet) babyloni mintára tavasszal, az egyiptomiak és görögök nyáron, a macedonok, szyrek és a polgári életben a zsidók ősszel, a rómaiak Krisztus korában télen. De az évszakokon belül is az évkezdést havi dátumában eltérések voltak.”

Belátható tehát, hogy két egymással párhuzamosan futó időszámítás dátumai közötti különbség attól is függött, hogy a krónikás Bizáncban, Frankhonban vagy éppen Itáliában írta-e a krónikáját, azon belül is a firenzeiek vagy a pisaiak számítási módját használta-e, a számítás elvégzésekor az év melyik szakaszában járt éppen, s a két általa összevetett időszámításban hova esett az újesztendő napja. De leginkább mégis attól függött, hogy a krónikás egyáltalán odafigyelt-e ezekre az „apróságokra”! Ha mindehhez még azt is hozzávesszük, hogy a nulla fogalmával az európai civilizáció csak viszonylag későn ismerkedett meg, márpedig a Krisztus előtti és utáni dátumok összevetésekor ennek szintén jelentősége volt, akkor már valóban nem lepődünk meg egy-két éves eltéréseken. Mindezeket azért tartottam fontosnak ilyen részletesen kifejteni, mert tudom, hogy a legelső kritika, amely e mostani írásom kapcsán felvetődött volna, éppen a nagy húsvéciklussal kapcsolatos kétévnyi látszólagos következetlenséget emelte volna ki.

Ezen a ponton hívnám fel a figyelmet arra is, hogy Szent Orsolya mártírhalálának évét vizsgálva néhány bekezdéssel feljebb ugyanezzel a két éves bizonytalansággal szembesülhettünk. Míg Antonio Bonfini adata a 236-os esztendőt valószínűsítette, addig a Legenda Aurea a 238-as évet nevezte meg. Ha az előbbit vetem össze Nagy Károly 768-as trónra lépésével, akkor a különbség pontosan 532 év, ha viszont az utóbbit, akkor már csak 530 év.

Amikor tehát szembesültem a ténnyel, hogy a középkor elején létezett két, egymással párhuzamosan futó időszámítás, amelyek dátumai között szinte pontosan egy nagy húsvéciklusnyi különbség volt, adta magát a megoldás: e két időszámítási rendszert keverték össze, s így csúsztathatták a hun történet összetartozó eseményeit egymástól 532 év távolságba. Így kerülhetett tehát Attila galliai hadjárata az egyik idősíkon 236-

ba, a másikon pedig 768-ba. Vagyis mit jelent mindez? Azt jelenti, hogy míg a nagyobb számértékű dátumokat tartalmazó idősík arszakida, addig a kisebb évszámokkal rendelkező idősík diocletianusi dátumokat visel. Vagyis a hunok első bejövetele arszakida időszámítás szerint 700-ban történt, míg ugyanezen eseménynek a diocletianusi évszáma 168.

Ekkor gondolatban megemeltem a kalapomat a téma egy olyan kitűnő kutatója előtt, akiről mindeddig nem szóltuk. Szekeres Sándor ugyanis az *Eltévedt időszámítás* c. 2009-ben megjelent könyvében már megfogalmazta, hogy a Kézai Simon krónikájában található extrém késői dátumok, amelyeket a krónikás a hun korszakkal kapcsolatban közölt, valójában azért ilyen nagyok, mert arszakida időszámítás szerint értendők. Szekeres Sándor elmélete szerint a Krisztus szerinti időszámításra való átállás igazából sohasem történt meg, s azok a dátumok, amelyeket a mai napig is használunk, valójában Nagy Arszak trónra lépésétől számíthatók. Bevallom töredelmesen, hosszú évekig nem tudtam mit kezdeni Szekeres Sándor elméletével. Mindig éreztem, hogy van abban valami, amit ő állít, érdeklődéssel figyeltem az általa követett gondolatmenetet, érvelését is roppant logikusnak találtam. De valahogy mégsem tudtam teljesen azonosulni az általa javasolt arszakida gondolattal.

Emlékszem, néhány évvel ezelőtt Szekeres Sándor felhívott telefonon és egy rendkívül érdekes beszélgetést folytattunk le egymással. Én nagy lelkesedéssel számoltam be neki akkori legfrissebb felfedezésemről, mely szerint az 558-as évben, éppen 104 évvel Attila halála után kutrigur-utigur viszonylatban már lezajlik a magyar honfoglalás. Ő is beszámolt nekem az arszakida időszámítással kapcsolatos meglátásairól. Aztán elköszöntünk egymástól és letettük a kagylót. A beszélgetés után azonban egy különös érzés maradt vissza bennem. Mindketten ugyanazt a témát kutatjuk, mindketten összekuszált időszámításunk szálait bogozgatjuk, mégis mintha teljesen elbeszelnénk egymás mellett. Mindaz, amit én feltártam, szemmel láthatóan hidegen hagyta őt, s amit ő feltárt, az nem mozgatott meg bennem semmit. Ő nem tudott mit kezdeni az én 558-as adatommal, mert annak semmi köze nem volt az arszakida időszámításból fakadó 247 éves csúszáshoz. Én pedig éppen ezzel a 247 éves csúszással nem tudtam mit kezdeni – akkor még.

Ráadásul volt Szekeres Sándor elméletének egy olyan zavaró pontja, amelyet semmiképp sem tudtam elfogadni. Ő ugyanis Kézai Simon krónikájának a hunok első bejövetelére adott 700-as dátumából levonta az általa feltételezett 247 éves betoldást, s így megkapta azt a 453-as évszámot, amely a ma érvényben lévő hivatalos kronológia szerint Attila halálának éve. Az így előállt ordító ellentmondás őt szemlátomást nem zavarta, én azonban ezt a levezetést elfogadhatatlannak tartottam. Hiszen az egyik dátum a hunok bejövetelére vonatkozik, a másik meg Attila halálára. Hogyan lehet összevetni e két teljesen különböző eseményt? Persze – mint majd látni fogjuk – Szekeres Sándor nem tévedett túl nagyot, az ő számítása is helyén való, csak nem pontosan úgy, ahogy azt gondolta. Erre később még kitérünk.

Természetesen Szekeres Sándornak is megvoltak a maga fenntartásai az én gondolataimmal szemben. Számára elfogadhatatlan volt, hogy én nem zárom ki az időrend összekuszálása mögött a szándékosság lehetőségét. Ő ezt nemes egyszerűséggel „összeesküvés-elméletnek” titulálta és elegánsabbnak tartotta volna, ha csupán ártalmatlan tévedésről beszélünk nem pedig szándékos hamisításról. Könyvének címével is ezt a gondolatot igyekezett kihangsúlyozni: *Eltévedt időszámítás*. Tehát nem meghamisított, nem elferdített, nem kitalált, hanem csak „eltévedt”. Valamikor tíz évvel ezelőtt, a témával kapcsolatos kutatások kezdetén még én magam is hajlottam rá, hogy csupán ártalmatlan tévedést sejtsek a probléma mögött. Az azóta eltelt tíz év, a sok-sok összegyűlt adat és a sok megértett összefüggés világossá tette számomra, hogy szó sincs

ártalmatlan tévedésről. A naptárhamisításnak világos és egyértelmű célja volt, jól körülhatárolható, hogy kik voltak a haszonélvezői és természetesen az is, hogy kik lettek a kárvallottjai. A Szekiz-Munduz c. fejezet záró gondolataiban világossá is tettük, hogy milyen törekvések és szándékok bújtak meg a történelmi kronológia összezavarása mögött.

Így tehát Szekeres Sándor kutatásai és az én kutatásaim éveken keresztül párhuzamosan futottak egymással. Noha mindketten ugyanannak a problémának a megoldásán dolgoztunk, mégsem volt semmi átfedés, semmi közös metszet elért eredményeink között. Ő az általam felvetett gondolatok közül jóformán csak egyetlen egyet tudott hasznosítani: azt, hogy az időrendi problémák oka az egymással párhuzamosan futó időszámítási rendszerek tévesztése lehetett. Én pedig – noha érdeklődéssel figyeltem eredményeit – évekig nem tudtam mit kezdeni az általa felvetett arszakida ötlettel. Így volt ez egészen a legutóbbi időkig. Addig, amíg különös álmom folytán rá nem ébredtem, hogy az arszakida és a diocletianusi időszámítási rendszerek kezdőpontja szinte pontosan egy nagy húsvétciklusnyi távolságban van egymástól.

Amikor tehát rádöbbsentem, hogy létezik két, egymással párhuzamosan futó időszámítási rendszer, amelyek dátumai között éppen 532 év távolság van, úgy gondoltam, hogy a probléma ezzel egyszer s mindenkorra megoldódott. Pontosán egy nagy húsvétciklusnyi időt csempészték be az időszámításunkba, mégpedig az arszakida és a diocletianusi időszámítás összekeverése által. Kézai krónikájának dátumai tehát arszakida dátumok, míg a kétszázas évek koordinátarendszerének dátumai diocletianusi dátumok. Vagyis 236-ban diocletianusi évek szerint ugyanaz történt, mint 768-ban arszakida évek szerint. A négyszázas évek idősíkja pedig – ahová a hivatalos kutatás Attila korát jelenleg teszi – valóban Krisztus szerinti idősík. Megfejtettük hát a rejtélyt, végre – tizenkét év után először – nyugodtan hátradőlhetünk és megpihenhetünk!

A nagy ciklus III. - Dionysius Exiguus

Ekkor azonban - mint már oly sokszor - nyugtalanító gondolatok leptek meg. Kis híján elkerülte a figyelmemet, hogy egy ordító ellentmondás bújt meg a soraim között. Ez a fenti gondolatmenet ugyanis szöges ellentétben áll mindazzal, amit a korábbi fejezetekben feltártunk. Az Isten ostora és a tetrarkhák c. tanulmányban ugyanis világosan kimutattuk, hogy a hunok Attila idején történt első bejövételének egyik legfontosabb kiváltó oka éppen a Diocletianus által elindított keresztényüldözés volt. Isten ostora éppen a keresztényüldöző tetrarkhákra sújtott le, s annak az egész kontinensre rátelepedő pusztító szuperhatalomnak vetett véget, amely a tetrarchia idején bestialitás tekintetében túlment minden határon.

Láttuk, hogy Kézai Simon is tetrarkhának nevezte az akkor itt uralkodó római fejedelmet. Azt is észrevettük, hogy a krónikáinkban emlegetett Tetrikusz valójában Róma egyik tetrarkhosza lehetett. Diocletianus és Maximianus rejtélyes 305-ös lemondását is a hunoktól elszenvedett vereségükkel magyaráztuk. Ha mindezek a gondolatok helytállóak voltak, akkor hogyan történhetett volna a hunok bejövele 168 évvel Diocletianus trónra lépése után?

Ezen a ponton tehát egy igen súlyos problémával kellett szembenéznem. A 168-tól 240-ig tartó hun idősík eseményeinek dátumai vajon diocletianusi dátumok, vagy Krisztus szerinti dátumok? Ha diocletianusiak, akkor értelmét veszti mindaz, amit az Isten ostora és a tetrarkhák c. fejezetben feltártam. Hiszen ha a hunok 168 évvel Diocletianus trónra lépése után érkeztek meg, akkor nyilvánvalóan nem harcolhattak ezzel a keresztényüldöző császárral. Ha azonban ezeket a dátumokat Krisztus szerint kell értelmeznünk, akkor nagyon is harcolhattak vele. A kérdés tehát úgy szólt: Krisztus szerinti vagy diocletianusi?

Ha elfogadnám, hogy ezek diocletianusi dátumok, akkor magyarázatra lennének Kézai extrém magas dátumai is, hiszen kiderülne róluk, hogy azok az arszakida időszámítás szerint értendők. Egy csapásra világossá válna, hogy e két idősík eseményei között miért van éppen 532 év távolság. Viszont ez esetben el kellene felejtennem a keresztényüldözéseket felszámoló hunokat és vissza kellene vonnom mindazt, amit az Isten ostora és a tetrarkhák c. fejezetben feltártam. És persze vissza kellene vonnom a Fehérlófia, Beowulf és A sárkányölő c. fejezetek megállapításait is, mely szerint a rabszolgatartó és keresztényüldöző ókorból éppen Attila hatalmas műve vezette át a kontinens népeit a keresztény középkorba. De hogyan tudnám visszavonni e felismeréseket, amikor azok igazsága mindmáig elevenen él bennem? Hosszú hetekig rágódtam a problémán és nem jutottam előrébb.

Ekkor eszembe jutott, hogy A sárkányölő c. fejezetben már idéztük Sir Thomas Malory Arthur királynak és vitézeinek, a Kerek Asztal lovagjainak históriája c. munkáját, amelyben így ír:

„Ekkor egy udvarhölgy, ki a királyné közelében állt, így szólott: »Úrnöm, valóban oly nagyszerű lovag leszen Galahad?« »Bizony, annak kell lennie – felelte a királyné –, mert apjáról-anyjáról a világ legderekabb lovagjaitól s a legelőkelőbb vérből származik. Sir Launcelot a nyolcadik nemzetség a mi Urunk, Jézus Krisztustól számítva, Sir Galahad pedig a kilencedik. Bízvást mondhatom tehát, hogy legelőbb való urak ők a világon.«”

Vagyis Launcelot, akit A sárkányölő c. fejezetben Attilával azonosítottunk a nyolcadik, Galahad pedig, akiben Aladárt ismertük fel a kilencedik nemzetség. Na de honnan számítva? Diocletianus trónra lépésének évétől? ... Egyáltalán nem! Úgy olvastuk: „a mi Urunk, Jézus Krisztustól számítva”! Eszerint tehát mégis Krisztustól számítódik az a 168 év. Hosszú-hosszú heteken át ez az apró információmorzsa tartotta bennem a lelket, hogy talán mégsem kell majd visszavonnom korábbi megállapításaimat. Viszont továbbra sem tudtam összeegyeztetni e két dolgot. Ahhoz, hogy a legkorábbi és legkésőbbi idősíkok közötti 532 év különbség mögött a diocletianusi és arszakida dátumok közötti eltérést sejtthessük, a legkorábbi idősík dátumainak szükségszerűen diocletianusi és nem krisztusi dátumoknak kell lennie.

Ezen a ponton már valósággal a hajamat téptem: igenis lennie kell valami megoldásnak! Lehetetlen, hogy e feladványnak ne legyen valami kézenfekvő és frappáns megfejtése! Napokon keresztül hurcoltam magammal mindenhová a kockás füzetemet, rajzolgattam a különféle idővonalakat, számolgattam a különböző idősíkok közötti távolságokat és próbáltam értelmezni az előttem álló talányt. Valahogy éreztem, hogy mindkét megközelítés egyszerre és egyidejűleg igaz. Tudtam, hogy a legkorábbi hun idősík krisztusi lesz és nem diocletianusi. Ugyanakkor azt is tudtam, hogy az 532 éves távolság alapvető oka a diocletianusi és arszakida évek különbsége. De sehogy sem állt bennem össze a kép. Ez volt az a pont ahol feladtam a harcot. Megértettem, hogy ezt egyedül sajnos nem fogom tudni megfejteni. Átkopogtam hát a fiam szobájába és segítséget kértem tőle.

Fel voltam készülve rá, hogy nagyon hosszú folyamat lesz, amíg el tudom magyarázni neki az összefüggéseket és sokáig fog tartani, amíg eljutok odáig, hogy végre felvázolhatom előtte a problémát. Elkezdtem tehát az elejétől kezdve szép lassan, lépésről lépésre bevezetni őt az időrendi anomáliák és az egymással párhuzamosan futó időszámítási rendszerek világába. Legnagyobb meglepetésemre a fiam (több értetlenkedő és akadémikusodó történést megszégyenítve) egyetlen röpké délután alatt megértette és felfogta a teljes probléma-halmazt. Amikor szembesült a kérdéssel, hogy a legkorábbi idősík dátumai vajon krisztusi vagy diocletianusi dátumok, természetesen ő sem tudta azonnal a megoldást. Föltett viszont egy olyan kérdést, amely hamarosan elvezetett a megfejtéshez. A kérdés így szólt:

„Hogyan lehetséges, hogy Dionysius Exiguus épp 532-ben vezette be a Krisztus szerinti időszámítást?”

Ekkor döbbsentem rá, hogy noha már tizenkét éve próbálom megérteni a naptárhamisítás logikáját, még sohasem foglalkoztam behatóan Dionysius Exiguus műveletével. Valahogy úgy voltam vele, hogy igazából nem is számít hogyan vezette be a Krisztus szerinti időszámítást, hiszen az általa javasolt évszámok valójában sohasem kerültek használatba. Úgy gondoltam, hogy noha névleg bevezetésre került ugyan a Krisztus szerinti időszámítás, de annak dátumai nem a Dionysius Exiguus féle dátumok, hanem valami más, ókorból örökölt időszámítási rendszer évei lehetnek. Persze ezzel a megközelítéssel nem voltam egyedül. Szekeres Sándor is pontosan így gondolkodott akkor, amikor azt állította, hogy még a mai napig is az arszakida éveket használjuk. Mit számít tehát, hogy hogyan vezette be Dionysius Exiguus a Krisztus szerinti éveket, ha azokat végül senki sem használta?

A fiam kérdése kapcsán azonban egyszeribe gyanússá vált Dionysius Exiguus különös művelete. Ez a kérdés ugyanis ráirányította a figyelmemet arra, hogy ez a rejtélyes 532-es szám már rögtön a Krisztus szerinti évek bevezetésekor is felmerült. Alaposabban is utánanéztem tehát, hogy ki volt Dionysius Exiguus, mikor élt, honnan származott, mi motiválta a Krisztus szerinti időszámítás bevezetésekor és egészen pontosan milyen

módon, miféle kalkulációt elvégezve vezette be a Krisztus szerinti éveket.

Dionysius Exiguus egy szkíta származású szerzetes volt, aki 470 körül született Scythia Minor tartományban, amely a mai Románia és Bulgária határvidékének Fekete-tenger melléki területeit foglalta magába és nagyjából a későbbi Dobrudzsa területével esett egybe. Egyike volt azoknak a szkíta szerzeteseknek, akik a tartomány legnagyobb városában, Tomisban, vagyis a mai Constantában éltek. I. Gelasius pápa hívására 496 körül érkezett meg Rómába és ott is maradt egészen haláláig. Noha származása szerint szkíta volt, mégis ízig-vérig rómaivá vált. Kitűnően beszélt mind a görög, mind pedig a latin nyelvet, számos munkát fordított görögről latinra, köztük Alexandriai Szent Cirill leveleit is. Ő állította össze az apostoli kánonok és zsinati határozatok első nagy és átfogó gyűjteményét.

Mindezeknél azonban számunkra jóval fontosabb, hogy 525-ben I. János pápa tőle kért segítséget a húsvét időpontjának kiszámításához. Dionysius Exiguus a pápa kérésének eleget téve 95 évvel továbbvezette Alexandriai Szent Cirill húsvéttáblázatát, s e táblázatban egy óriási jelentőségű újítással állt elő. Felhagyott a korábban használt diocletianusi évekkal és bevezette a Krisztus szerinti datálást. E művelet kapcsán általában el szokták mondani, hogy Dionysius Exiguus hosszú időn át nem talált követőkre és további évszázadokat kellett várni, míg egy Beda Venerabilis nevű angolszász szerzetes átvette Dionysius újítását és a Krisztus szerinti évek használatát ténylegesen átültette a gyakorlatba. A legfontosabb kérdés azonban, amely most bennünket leginkább foglalkoztat, így szól: milyen kalkulációt végzett el Dionysius Exiguus a Krisztus szerinti évek bevezetésekor?

Keresni kezdtem tehát, hogy találok-e valahol részletes leírást a Dionysius Exiguus által elvégzett számításról. Elsősorban az érdekelt, hogy az általa elvégzett műveletnek egészen pontosan mi köze volt ehhez a rejtélyes 532-es számhoz. Mivel a Dionysius Exiguus által szerkesztett húsvéttáblázat teljes egészében elérhető az Interneten, így lehetőségem nyílt alaposabban is megvizsgálni ezt a kérdést.

Dionysius Exiguus táblázata a Diocletianus császár trónra lépésétől induló mártír kort veszi alapul. Egyik évet veszi a másik után, minden esztendőnél feljegyezve annak különböző jellemzőit, mint pl. az adott év indictio, epacta és concurrens számait, amelyek a húsvét napjának megállapításához elengedhetetlenek voltak. Így halad tehát előre, a diocletianusi 244-es esztendő után veszi a 245-ös, aztán a 246-os majd a 247-es dátumot. Ekkor azonban egy különös fordulat következik! A mártír kor 247. éve után következő 248. évnél felhagy a diocletianusi datálással, és a 248-as évszám helyett a következő bejegyzést teszi:

ANNI DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI DXXXII

Vagyis „a mi Urunk Jézus Krisztus 532. éve”. Dionysius Exiguus tehát a diocletianusi időszámítás 248. évét a Krisztus születésétől eltelt 532. évvel azonosította. Természetesen meg is magyarázta különös újításának okát: nem akarta egy keresztényüldöző tyrannus emlékét továbbvinni azáltal, hogy az éveket az ő trónra lépésétől számítja. Ehelyett úgy vélte sokkal helyénvalóbb, ha az évek számlálásának kiindulópontját Jézus Krisztus megtestesüléséhez rögzíti. Hogy jobban megértsük Dionysius Exiguus különös műveletét, lássunk most egy rövid részletet az általa szerkesztett húsvéttáblázatból. Mivel e táblázat meglehetősen sok adatot tartalmaz, néhány oszlopot a könnyebb áttekinthetőség kedvéért elhagytam, s a diocletianusi (illetve krisztusi) évszámok mellett csak az indictio, epacta és concurrens értékeket tüntettem fel:

CYCLUS DECEMNOVENNALIS DIONYSII

Incipit cyclus decemnovennalis, quem Graeci Enneacaidecaeterida vocant, constitutus a sanctis Patribus, in quo quartas decimas paschales omni tempore sine ulla reperies falsitate; tantum memineris annis singulis, qui cyclus lunae et qui decemnovennalis existat. In praesenti namque tertia indictio est, consulatu Probi junioris, tertius decimus circulus decemnovennalis, decimus lunaris est.

ANNI DIOCLE TIANI	quae sint indictiones	epactae, id est adjectiones lunae	concurrentes dies
CCXLIII 243 (527)	v	iiii	iiii
CCXLIIII 244 (528)	vi	xv	vi
CCXLV 245 (529)	vii	xxvi	vii
CCXLVI 246 (530)	viii	vii	i
CCXLVII 247 (531)	viii	xviii	ii
ANNI DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI	quae sint indictiones	epactae, id est adjectiones lunae	concurrentes dies
B DXXXII 0532	x	nulla	iiii
DXXXIII 0533	xi	xi	v
DXXXIIII 0534	xii	xxii	vi
DXXXV 0535	xiii	iii	vii
B DXXXVI 0536	xiii	xiii	ii

E táblázat alapján tehát jól megfigyelhetjük Dionysius Exiguus műveletét. A diocletianusi időszámítás 248. esztendejében felhagy a mártír kor szerinti datálással és áttér a Krisztus szerinti évek használatára. Diocletianus trónra lépésének 248. esztendejét Krisztus születésének 532. évével azonosítja. Mit tesz tehát? A 248-hoz hozzáad 284-et és így megalkotja a Krisztus szerinti 532-es dátumot.

Ekkor kis híján leestem a székről meglepetésemben! Egyszeribe tudatosult bennem, hogy Dionysius Exiguus pontosan ugyanazt a számítást végezte el, mint amit különös álmomat követően én magam is elvégeztem! Én is a 248-hoz adtam hozzá 284-et és így kaptam meg a Julián naptárra jellemző 532 éves húsvétciklust. S most kiderül, hogy Dionysius Exiguus is pontosan ugyanezt tette. Igen ám, csakhogy én ezt a számítást valami egészen más okból végeztem el! E művelettel ugyanis az arszakida és a diocletianusi évek különbségét akartam kiszámolni!

Ekkor szinte záporozni kezdtek bennem a kérdések. Miért épp a diocletianusi 248-as évnél vezette be Dionysius Exiguus a Krisztus szerinti évszámítást? Milyen jelentősége lehetett ennek a 248-as évnél a diocletianusi időszámítás szempontjából? Vegyük észre, hogy semmi! A mártír kor szerinti évszámításban ez az év ugyanolyan év volt, mint az összes többi. Semmi lényeges dolog, semmi világrengető esemény nem történt ekkor. Az arszakida időszámításban azonban már egész más a helyzet. Ott a 248-as dátumnak óriási jelentősége volt. A pártusok időszámítása szerint ugyanis ez a 248 nem más, mint Jézus Krisztus születésének éve! Ez volt tehát az a pont, ahol egy különös gyanú kerített hatalmába. Lehetséges volna, hogy Dionysius Exiguus nem is a mártír kor éveit vette alapul húsvéttáblázatának megalkotásakor, hanem az arszakida időszámítást? Lehetséges lenne, hogy a csalást éppen ő követte el azáltal, hogy névleg ugyan a diocletianusi évekből indult ki, de valójában az arszakida évszámokat használta?

Ahogy azt néhány bekezdéssel korábban kifejtettük, Dionysius Exiguus egy szkíta származású szerzetes volt. Scythia Minor tartományban, a későbbi Dobrudzsában született. Nyilvánvaló tehát, hogy szkíta származása révén ismerhette a pártusok időszámítását. Vegyük észre, hogy amikor mi a hunok első bejövetelét a legkorábbi általunk beazonosított idősíkon 168-ra toltuk vissza, és feltételeztük, hogy az ekkor kibontakozó szarmata, jazig, markomann, stb. támadások mögött már Attila seregeinek hőstetteit kell felismernünk, akkor kimondatlanul is megteremtettük az időrendi kapcsolatot az éppen felbomlóban lévő Pártus birodalom és Attila népe között. Szekeres Sándor feltételezése tehát, mely szerint az Európában felbukkanó hunok ismerhették és használhatták az arszakida időszámítást, időrendileg is egyre megalapozottabbnak tűnik. Ha ez így van, akkor könnyen belátható, hogy egy észak-balkáni területeken élő szkíta származású szerzetes, aki ráadásul nem sokkal a hun korszak eseményei után él, és annak a Nagy Theodoriknak a kortársa, akit korábban krónikáink Veronai Detréjével azonosítottunk, nagyon is ismerhette a pártusok időszámítását.

Ha tehát Dionysius Exiguus a diocletianusi évek helyett az arszakida dátumokat vette alapul húsvéttáblázatának szerkesztésekor, akkor szükségszerűen 532 évvel nagyobb dátumokat állított elő a kelleténél. Az arszakida és a diocletianusi évek között ugyanis éppen ennyi a különbség. Az arszakida időszámítás dátumai 248-cal nagyobbak az igazi Krisztus szerinti dátumoknál. Ha Dionysius Exiguus ezeket az arszakida éveket Krisztus szerinti évekké akarta volna alakítani, akkor minden józan számítás szerint 248-at le kellett volna vonnia belőlük. Ő azonban nem hogy nem vont le belőlük, hanem 284 év hozzáadásával még tovább növelte azokat! Így egy olyan Krisztus szerintinek nevezett fals időskálát hozott létre, amely a valódi Krisztus szerinti dátumoknál 532 évvel, vagyis éppen egy nagy húsvétciklussal mutatott többet! Tehát

az általa bevezetett időszámítás valójában egy 284 évvel megnövelt számértékű arszakida időszámítás volt.

Miután e hatalmas felismerés okozta sokkból magamhoz tértem, lázasan kutatni kezdtem: valaki már biztosan észrevette ezt előttem! Lehetetlen, hogy ez eddig még senkinek nem szúrt szemet! Hamarosan kiderült, hogy valóban volt, akinek már korábban is feltűnt ez a különös együttállás. Szekeres Sándor honlapjának (<http://eltevedtidoszamitas.hu>) egyik hozzászólója ugyanis 2011 nyarán a következő bejegyzést írta:

„Még egy megjegyzés, nem tudom, említi-e valahol: Dionysius Exiguus Diocletianus szerint 247-től hagy fel a császár uralkodása szerinti évhasználattal és kezdi el az Anni Domini Nostri Jesu Christi szerint írni az évszámokat a húsvéti táblázatban. Érdekes nem?”

Szekeres Sándor e felvetésre a következőt válaszolta:

„Igen, említem, igaz ennek a tárgyalását szintén kihagytam, több bizonytalan tényező miatt...”

Tehát már Szekeres Sándor is észrevette ezt a furcsaságot, a jelek szerint azonban nem tudott vele mit kezdeni. Meg nem nevezett „bizonytalan tényezők” miatt teljesen kihagyta ennek a témának a tárgyalását, pedig a megoldó kulcs éppen e furcsa adat mögött rejlik. Mivel ő egy 247 éves csúszás nyomait kutatta nem pedig egy 532 éves időrendi anomália eredetét, így számára ez csupán egy elgondolkodtató érdekesség maradt. Tapasztalva azonban, hogy bizonyos összetartozó események pontosan egy nagy húsvéciklusnyi távolságba csúsztak egymástól, kézenfekvőnek tűnik, hogy éppen Dionysius Exiguus hibás művelete áll a jelenség hátterében.

Mit jelent tehát mindez? Nem kevesebbet, mint hogy korábbi súlyos dilemmánk világos és érthető magyarázatra talált. Miközben az alapvető probléma valóban a diocletianusi és arszakida időszámítások összekeverése által keletkezett, mindez mégsem jelenti automatikusan azt, hogy az általunk beazonosított legkorábbi idősík dátumai diocletianusi dátumok volnának. Ezek ugyanis valódi Krisztus szerinti évszámok. A Kézai krónikájában fellelt legkésőbbi idősík dátumai pedig Szekeres Sándor korábbi feltételezésével szemben nem arszakida dátumok, hanem Dionysius Exiguus extrém magas évszámai. Az arszakida dátumok a kettő között félúton, a négyszázas évek idősíkján találhatóak. Mivel Dionysius Exiguus az általa kreált időszámítás dátumait az arszakida évek 284-gyel való megnövelésével hozta létre, ezért a hun bejövétel arszakida dátumát úgy kapjuk meg, ha Kézai 700-as dátumából visszavonjuk ezt a 284 évet. Így eredményként 416-ot kapunk. De vajon van-e bármilyen adatunk arra nézve, hogy a hunok első bejövetele 416 táján történt volna?

Néhány hónapja egy rendkívül érdekes írás került elém, amely megerősítette fenti gondolatmenetemet. Az írás Botos László tanulmánya volt, melyet a következő címmel közölt: Magyar őstörténet egy XV. századi szentbeszédben. Ebben Michael De Ungria (Magyarországi Mihály) 1499-ben Hagenau-ban megjelentetett Sermones de Sanctis c. beszédgyűjteményére hívja fel a figyelmet. E forrás, melyet a barcelonai könyvtár magyar vonatkozású ősnymtatványokat tartalmazó részlegében őriznek, olyan szószéki szentbeszédet tartalmaz, melyek a XV. században rendkívül népszerűek voltak. E Barcelonában őrzött ősnymtatvány számunkra most elsősorban azért fontos, mert olyan őstörténeti adalékokkal szolgál, amelyek nem lelhetők fel hagyományos krónikás irodalmunkban. Botos László így számol be ezekről az adalékokról:

„A szentbeszéd olyan adatokat tartalmaz, amelyek a krónikáink előtt ismeretlenek voltak, vagy talán közlésük, a visszavágyódás elkerülése végett vatikáni tilalom alatt voltak. Szent István csodálatos születésével foglalkozva megemlíti Istvánnak Atilláig menő, sőt azon túli származását. Álmos haláláról is egy ismeretlen elbeszélést közöl. Emese álmát keresztényesítve adja elő. Gézáról szokatlan erős hangon szól. (...) Mindennél sokkal jelentősebb, amit a magyar őstörténelemtől említ. Ugyanis »kettős honfoglalást« említ. Ezt a kifejezést az alábbi szavakkal ajánlja a jövő történészek figyelmébe: »Hoc notandum diligenter quadi duabus vicibus ingressunt hungari in Pannoniam.« »Alaposan meg kell jegyezni, hogy a magyarok két ízben jöttek Pannóniába.«”

A legfontosabb azonban – amely miatt e forrásról most említést tettem – a következő apró, szinte lényegtelennek tűnő információ:

„Szintén eltérés mutatkozik az »első honfoglalás« időmeghatározása körül is. Ez időt 417-re teszi, a Képes Krónika 373 évével szemben. Ez azt jelenti, hogy a nemzetté avatás családfáját teljesen Attila leszármazásához köti. »Hi anno Domini CCCCXVIII venerunt cum maxima multitudine.« (t.i. Pannóniába) (Az Úrnak 418 évében nagy tömegben jöttek Pannóniába.)”

Vagyis ez a forrás a magyarok Attila idején történt első bejövetelét 417-re (illetve 418-ra) teszi, szemben a Képes Krónika 373-as dátumával. Vegyük észre, hogy ez a dátum mindössze egy-két év eltéréssel lényegében ugyanaz az évszám, mint amit néhány bekezdéssel feljebb mi magunk is kikalkuláltunk. Ez a 417-418-as dátum, amelyet Michael De Ungria a magyarok első bejövetele éveként említ, majdnem pontosan 284-gyel kisebb Kézai Simon adatánál. Ha Kézai krónikájának évszámait feltételezésemnek megfelelően Dionysius Exiguus évszámait, akkor Michael De Ungria dátuma semmi más nem lehet, mint ugyanezen eseménynek az arszakida éve. Ugyanakkor ne kerülje el a figyelmünket az a két év bizonytalanság sem, amely ezen a ponton ismét felbukkan, s amely a diocletianusi és arszakida évek különbségének pontatlan meghatározásából fakad.

Ugyancsak érdekes megfigyelni, hogy ebből a Michael De Ungria féle arszakida évszámból az általunk már jól ismert Julián szöketést felhasználva hogyan gyártották le más krónikáink különböző dátumait. A Képes Krónikában található 373-as dátum ugyanis éppen 44 évvel kisebb Michael De Ungria adatánál. Itt azonban még nem álltak meg. Ezt a Képes Krónikában található 373-as dátumot egy újabb Julián szöketéssel tovább csökkentették és előállították a Hess András krónikájában található 328-as dátumot.

A középkor krónikáit Dionysius Exiguus művelete teljesen összezavarta és félrevezette. A legtöbb jó szándékú krónikás szembesülve Dionysius extrém magas dátumaival ugyanarra az egyébként teljesen logikusnak tűnő következtetésre jutott, amelyet mindaddig mi magunk is valószínűsítettünk. Nevezetesen hogy e dátumok azért ilyen nagyok, mert valami más, ókorból örökölt időszámítás szerint értendők. A kitalált középkor elmélet kapcsán megindult hazai kutatás résztvevői is ugyanebben a félreértésben voltak hosszú éveken keresztül. Mivel mindenki érezte, hogy Kézai dátumai túl nagyok, ezért mindenki azt kereste, hogy azok vajon mely ókori időszámításnak feleltethetők meg. A helyzet azonban úgy áll, hogy egyiknek sem. Ezek a dátumok Dionysius Exiguus dátumai, amelyeket az arszakida időszámítás éveiből gyártott 284 év hozzáadásával.

Ez a tény azonban évszázadokon át rejtve volt. Minden krónikás, aki csak szembesült e hihetetlenül magas évszámokkal, úgy gondolta, hogy azokat feltétlenül korrigálnia kell. Ahány krónikás csak volt, annyiféleképpen értelmezte e dátumokat. S ahányféleképpen értelmezte, annyiféleképpen korrigálta. Volt olyan krónikás, aki úgy gondolta, hogy e dátumok azért ilyen nagyok, mert a Nagy Sándor halálától induló időszámítás szerint értendők. Levont hát 323-at a magyarok második bejövetelének Kézai által közölt 872-es évéből és 549-re javította annak dátumát. Így született meg az utigurok által a Kárpát-medencébe üldözött kutrigurok története. Később ebből az 549-ből levonták az Attila halála és a magyarok második bejövetele között eltelt 104 évet és megalkották azt a 445-ös dátumot, amelyet a Képes Krónika Attila halála évének tart.

Aztán olyan krónikás is akadt, aki Dionysius Exiguus évszámait szeleukida évszámoknak tartotta, s ezért 311 évet vont le Nagy Károly koronázásának 768-as dátumából. Így létrehozta a 457-ben trónra lépő Childeriket, és vele együtt a teljes Meroving korszakot. És persze olyan krónikás is volt, aki ezeket az évszámokat arszakida évszámoknak vélte, s a hun bejövetel Kézainál közölt 700-as dátumából egy arszakida szöktetést vont le. Hogy ki volt ő? Nos, ő nem más volt, mint Béla királyunk jegyzője, Anonymus, aki Gestájában így írt:

„Szcítiának első királya Mágóg volt, a Jáfet fia, és az a nemzet Mágóg királytól nyerte a magyar nevet. Ennek a királynak az ivadékból sarjadt az igen nevezetes és roppant hatalmú Attila király. Ő az Úr megtestesülésének négyszázötvenegyedik esztendejében a szittyia földről kiszállva hatalmas sereggel Pannónia földjére jött, és a rómaiakat elkergetve az országot birtokába vette.”

Anonymusnál tehát a magyarok Attila idején történt első bejövetele a 451-es esztendőre esik. Teljesen nyilvánvaló, hogy ez a dátum úgy jött létre, hogy Anonymus a Kézai féle 700-as évszámot arszakida dátumnak tartotta és annak megfelelően korrigálta. (Figyeljük meg: itt újra felbukkan a már jól ismert két éves bizonytalanság!) Azt is mondhatnánk tehát, hogy Anonymus volt a középkor Szekeres Sándora. Viszont Anonymus némileg következetesebb volt, mint Szekeres Sándor, mert az így kapott dátumot nem Attila halálával, hanem – nagyon helyesen – a hunok bejövetelével hozta összefüggésbe.

Meggyőződésem szerint azonban a középkor krónikásai mind tévedtek. Azok az extrém magas dátumok, amelyekkel szembesültek egyetlen ókori időszámításnak sem voltak megfeleltethetők. Ezek Dionysius Exiguus mesterséges dátumai voltak, amelyeket ő az arszakida időszámítás évszámainak 284-gyel való megnövelése által hozott létre.

Persze mindebből más is következik. Innentől kezdve teljesen egyértelművé válik, hogy valóban csalással állunk szemben, nem pedig ártatlan tévesztéssel. Ha ugyanis Dionysius Exiguus az arszakida időszámításról váltott a Krisztus szerinti évszámításra, és nem a diocletianusiról, ahogy ő azt állította, akkor ez egyben azt is jelenti, hogy húsvéttáblázatát nem előre, hanem utólag írta meg, mégpedig visszamenőleges hatállyal. Miből tudható ez ilyen biztosan? Abból, hogy a 248-as arszakida évnél neki nem Anno Domini 532-öt kellett volna írnia, hanem Anno Domini 1-et. Vagyis az a kilencvenöt évet átfogó időszak, amelynek ő a „húsvéttáblázatát” megalkotta, valójában nem a hatodik században volt, hanem közvetlenül Krisztus születése után.

Húsvéttáblázatot senki sem készít utólag, hiszen annak semmi értelme sincs. Olyan ez, mintha egy nyomda 2014-ben nagy tömegben kezdené gyártani az előző évi, vagyis 2013-as kalendáriumokat. Ugyan miért tenne ilyet? Hiszen senkinek sincs szüksége tavalyi lejárt naptárra! Ha mégis ezt tenné, már kezdhethetnénk is gyanakodni, hogy valami hátsó szándéka van a dologgal. Ha Dionysius Exiguus valóban összekeverte a diocletianusi és arszakida időszámításokat, akkor a táblázata egy utólag, visszamenőleges hatállyal szerkesztett táblázat. Így nyilvánvaló, hogy annak egyetlen célja az időszak meghamisítása volt.

Mivel tehát az egész művelet mögött meghúzódó szándék már eleve az időrendi csalás volt, nem pedig a Krisztus szerinti évek bevezetése, így abban sem lehetünk biztosak, hogy Dionysius Exiguus valóban akkor élt-e, amikor számon tartjuk, valóban ő szerkesztette-e ezt a táblázatot, illetve hogy ilyen néven valaha is élt-e Rómában szerzetes. Amit biztosan tudunk az csupán az, hogy valamikor valaki elkészítette ezt a táblázatot, s abban a diocletianusi éveket összekeverte az arszakida évekkkel. Így állt elő az a hatalmas időrendi anomália, amely a hun korszak eseményeit 168-tól egészen a 700-as évekig szórta szét.

A nagy ciklus IV. - Mártír kor

Amikor logikai okfejtéseim során eddig a pontig eljutottam, gondolatban újra hátraleptem néhány lépést és vettem egy pillantást az egyre inkább kitisztuló képre. Amint eltagadtott történelmünk lassan kirajzolódó mozaikját szemléltem, különös gondolatok indultak meg bennem. Vajon mi az esély arra, hogy két igen jelentős ókori időszámítás dátumai között éppen egy nagy húsvétciklusnyi különbség legyen? Hát lehetnek ekkora véletlenek? Valóban tálcán kínálta volna magát az arszakida és a diocletianusi időszámítások 532 éves különbsége? ... Vagy esetleg már önmagában ez a jelenség is mesterségesen lett előidézve, s a két időszámítás közötti egzakt húsvétciklusnyi távolság is a csalás következménye lenne?

Ekkor ráébredtem, hogy erre a kérdésre már meg is adtuk a választ korábban. Hiszen amikor észrevettük a különös áthallást Marcus Aurelius és Diocletianus császár története között, akkor ezzel kvázi ki is mondtuk, hogy Diocletianus nem akkor élt, mint ahogy eddig gondoltuk. Ha figyelembe vesszük a korábban kimutatott párhuzamokat e két uralkodó története között, akkor abból logikusan következik, hogy e két császár egy és ugyanaz a személy volt. Sőt, Marcus Aureliustól elkezdve a Knivával harcoló Decius császáron keresztül egészen Diocletianusig a késő római kor összes keresztényüldöző császára egyetlen történelmi személy lehetett.

Mit jelent mindez? Bizony nem kevesebbet, mint hogy Diocletianus császárt szándékosan csúsztatták későbbre az időszakon. A trónra lépésének dátumát 161-ről (ekkor lépett trónra Marcus Aurelius) mesterségesen tolták a 284-es évre. A Kedves Olvasó már bizonyára ki is találta, hogy mi volt ennek a műveletnek az oka. Kellott egy olyan időszámítási rendszer, amely éppen egy nagy húsvétciklussal tartalmazott kisebb dátumokat, mint a hunok által használt arszakida időszámítás! Egy olyan időszámítás, amelynek dátumait már észrevétlenül keverhették össze az arszakida dátumokkal! Észrevétlenül pedig csak akkor lehetett összekeverni, ha azok dátumai között éppen 532 év távolság feszül. Ez volt ugyanis a csalás előfeltétele.

Így került tehát Diocletianus trónra lépése a 284. évbe. Akik ugyanis az időrend összezavarásában voltak érdekeltek, azok világosan látták, hogy pontosan a 284-es esztendőre kell eltolni e keresztényüldöző császár uralmának kezdetét ahhoz, hogy az onnan induló időszámítás dátumai 532-vel legyenek kisebbek az arszakida dátumoknál. Meggyőződésem szerint tehát a diocletianusi időszámítás egy olyan mesterséges időszámítás, amelyet kifejezetten a csalás miatt hoztak létre. Ilyen időszámítás a valóságban sohasem létezett, széles körben ilyen soha sem használtak. A diocletianusi éra minden ízében fiktív és manipulatív. Természetesen létezett olyan időszámítás, amely a kérdéses korban valóban ismert és széles körben használt volt. De az nem a diocletianusi éra volt, hanem az azzal összekevert arszakida éra, amelynek használata éppen a pártus-hunok expanziója következtében terjedt el nyugaton.

Amikor mindezt magamban levezettem, újra nyugtalanító gondolatok leptek meg. Ha ugyanis azt állítom, hogy diocletianusi időszámítás igazából sohasem létezett, akkor valami magyarázatot kellene adnom az egyiptomi kopt keresztények által használt mártír korra is! Hiszen tudjuk jól, hogy a kopt keresztények a mai napig is egy olyan időszámítást használnak, amelynek a dátumai 284-gyel kisebbek az általunk használt

dátumoknál! Miközben mi már 2014-et írunk, addig ők még csak az 1730. esztendőben járnak. Nyilvánvaló tehát, hogy nincs igazam akkor, amikor azt állítom, hogy a diocletianusi időszámítás sohasem létezett, hiszen itt van az orrunk előtt a kétségbevonhatatlan bizonyíték: az egyiptomi kopt keresztények által használt mártír kor!

Egyre világosabbá kezdett tehát válni előttem, hogy valami nagyon nagy baj, valami alapvető probléma van a mártír korról. Kétségbevonhatatlan tény, hogy a mártír kor egy létező időszámítás, amely még manapság is használatban van. De vajon valóban Diocletianus trónra lépésétől indul-e? Gondolkodjunk csak! Diocletianus császár 284-ben lépett hatalomra. A trónra lépését követő első évek teljes nyugalomban teltek a keresztények számára. Aztán 292-ben Diocletianus kettéosztotta a birodalmát és bevezette a tetrarchia rendszerét. Ekkor még mindig nem kezdődtek meg az üldöztetések, a keresztények továbbra is békében gyakorolhatták hitüket. A Wikipédia a Caius Aurelius Valerius Diocletianus római császár címszó alatt így ír erről a korszakról:

„Kaiszareiai Eusebiosz nyolcadik könyve szerint Diocletianus uralkodása elején a keresztények nemcsak azonos elbírálás alá estek a nemkeresztényekkel, de »még több kegyességet mutattak irántuk, mint mások iránt«. A keresztények nyíltan gyakorolhatták vallásukat és hivatalviselésüket sem korlátozta semmi. 260-tól, Valerianus halálától a birodalomban viszonylagos tolerancia uralkodott. Eusebiosz békeséges állapotokról és nagy templomok építéséről is beszámol.”

Vagyis nyoma sincs semmiféle üldöztetésnek, teljes a béke és a nyugalom, templomok épülnek, s a keresztények nem csak hogy azonos elbírálás alá esnek a nem keresztényekkel, de – úgy olvastuk: „még több kegyességet mutattak irántuk, mint mások iránt”. Miféle mártír korról beszélünk tehát? Hol vannak itt a mártírok? Persze tudjuk, hogy később, 297-ben már valóban elindultak az üldöztetések. De ekkor még mindig nem a keresztényeket üldözték, hanem a perzsák rút és visszataszító vallását, a manicheizmust! A keresztények üldözésére még ennél is tovább kellett várni: azok csak egészen későn, 303-ban, Diocletianus trónra lépésének 19. esztendejében indultak meg!

Ezen a ponton az ember óhatatlanul elgondolkodik: ha az üldöztetések csak 303-ban indultak, akkor a mártírok időszámítása miért 284-ben veszi kezdetét? Ha ez az időszámítás 303-tól indulna, akkor valóban jogos lenne ez az elnevezés. Mivel azonban 284-től indul, így ez az éra inkább a keresztényüldöző császár emléke előtt tiszteleg, semmint a mártírok előtt. Lehetetlen, hogy ezt az ordító ellentmondást a korai keresztények figyelmen kívül hagyták volna. Hogyan tudták a kopt keresztényeket rávenni arra, hogy legádázabb ellenségük trónra lépésétől számolják az éveket? Ez így sehogy sem logikus és semmiképp sem életszerű. Vajon mi lehet a megoldás?

Ha én azt állítom, hogy a történelmi kronológiát terhelő 532 éves probléma Dionysius Exiguus művelete által került rá az időszalagra, és tudom azt, hogy ennek a problémának a diocletianusi és arszakida időszámítások összekeverése állt a háttérben, akkor ezzel tulajdonképpen már meg is adtam a választ a mártír kor rejtélyére. Ha ugyanis Dionysius Exiguus úgy hozta létre a Krisztus szerinti időszámítást, hogy az arszakida éveket megnövelte 284-gyel, akkor az egyiptomi kopt keresztények időszámítása, ami éppen 284-gyel kisebb a mienknél semmi más nem lehet, mint a pártusok időszámítása! Mindebből pedig teljesen logikusan következik, hogy mi mindmáig Dionysius Exiguus extrém magas dátumait használjuk. Vagyis az általunk jelenleg használt időszámítás Krisztus születésének évéhez képest 532 év többletet tartalmaz.

Ekkor azonban felmerült bennem a teljesen logikus kérdés: ha a kopt keresztények időszámítása tényleg a pártus időszámítás, akkor miért hívják azt mártír kornak? És egyáltalán: hogyan került a pártusok időszámítása Egyiptomba? Mint majd látni fogjuk e kérdések és az azokra adott válaszok egy csapásra érthetővé fogják tenni a korszak teljes történelmét. Minden apró részlet, minden érthetetlen momentum a helyére fog kerülni, az események egy világos és logikus rendbe fejlődnek fel, eltagadott történelmünk hirtelen feltárul és a maga fenségében valóságában megmutatkozik!

Az első kérdés tehát úgy szólt, hogy ha az egyiptomi kopt keresztények a pártusok időszámítását használják, akkor mi indokolja a „mártír kor” elnevezést? Hosszú időn keresztül törtem a fejem ezen a problémán és nem találtam a megoldást. Hiszen a pártusok időszámítása Nagy Arszák trónra lépésével indul. Semmiféle mártír nem élt abban az időben. Akárhogy tanulmányoztam a korszak történelmét, sehogy sem találtam olyan gyanús eseményt, ami indokolta volna az arszakida időszámítás mártír kor néven való említését.

Hogy megérthessük e rejtélyt, ezen a ponton egy kis kitérőt kell tennünk. Néhány évvel ezelőtt a Bárdosok utódai c. fejezetben rendkívül izgalmas és nagy jelentőségű felismerésekre tettünk szert. Abban a fejezetben arra tettünk kísérletet, hogy a Pártus birodalom nevének eredetét megfejtsük. Akkori nyomozásunk részben Bihari Gábor, részben pedig Róna-Tas András nyomán arra az eredményre vezetett, hogy a Pártus birodalom neve az ősi PELEKU – PARATU – PARTA szóra vezethető vissza, melynek eredeti jelentése: megoszt, kettéoszt, kettéhasít. Ennek az ősi szónak a származéka a BALTA és a BÁRD szavunk is. Észrevettük továbbá, hogy a Pártus birodalom utódnépei előszeretettel alkalmaztak magukra olyan neveket, amelyek éppen ebből a PELEKU – PARATU – PARTA szóból vezethetők le. Ez a PARTA név azonban a későbbiek során bizonyos szabályos hangváltozásokon ment keresztül. A Bárdosok utódai c. fejezetben ezzel kapcsolatban a következőket írtuk:

„Természetesen - mint majd látni fogjuk - ennek a két fő hangalaknak számtalan változata létezik, hiszen a »P« hang előszeretettel alakul át »B« hanggá, mint ahogy az a »bárd« vagy »balta« szavakban is megfigyelhető, a »B« pedig nagyon sokszor »M« vagy »W« hangokká módosul.”

Tehát már akkor felhívtuk a figyelmet rá, hogy a Pártus birodalom névadójának számító ősi PARTA szó kezdő mássalhangzója B, illetve akár M hangzóvá is módosulhat. Erre a jelenségre még egy szemléletes példát is felhoztunk:

„Vessük tehát vizsgálat alá a MOLDÁV illetve MOLDOVA elnevezéseket! Ez a szó két részből tevődik össze: »MOLD« és »ÁV« vagy »OVA«. A szó végi »ÁV« vagy »OVA« végződés már jól ismert előttünk. Ezzel találkoztunk a Maghreb, magyaráb, Kurdáb, Cordova, Sakláb, Skandináv és az imént vizsgált Skalowia stb. elnevezések végén is. A jelentése egyszerűen »törzs«. A moldáv elnevezésben tehát »mold törzs« jelentéstartalmat kell felismernünk. De melyik volt ez a titokzatos »MOLD« törzs? Természetesen ez a név is a pártusok harci »BALTA« jelentésű nevére vezethető vissza és gyakorlatilag azonosnak tekinthető a »BALT«-i tenger nevével! Korábban jeleztem, hogy a szó elején lévő »B« hang gyakorta alakul »M« hanggá, a szó végén lévő »T« pedig sokszor »D«-vé lágyul, ahogy azt a bárd szó esetében is megfigyelhettük. A »MOLD - ÁV« elnevezés tehát baltok v. balták törzse jelentéstartalommal rendelkezik és egyértelműen a Pártus (bárdos - baltás) birodalom nevének emlékét őrzi!”

Vizsgálódásaink után ki is mondtuk a végső, és számunkra most óriási jelentőséggel bíró következtetést:

„a »PARAKU« szó elején lévő »P« hang gyakorta változik előbb »B«-vé, majd a »B« változhat »M« hanggá...”

Persze erre a jelenségre további példákat is fel lehetne hozni. E mostani fejezet első részében felfigyeltünk rá, hogy a Pártus birodalom felbomlása és Attila hun népének felbukkanása szinte egyszerre következett be. Az általunk beazonosított legkorábbi hun idősíkot vizsgálva észrevettük, hogy történelmi folytonosság áll fenn a pártusok és a hunok között. Ezek után egyáltalán nem tekinthető véletlennek, hogy az Attila idősebbik fiával azonosított Nagy Károly nagyapját MARTELL Károlynak hívták. Ez a MARTELL név ugyanis a P-B-M hangváltozáson keresztül nem más, mint a pártusok neve. Mivel a Károly névről korábban azt mondtuk, hogy az a magyar „király” titulussal azonosítható, így Martell Károly neve egyben azt is jelenti: pártus király. Ez a pártus király maga Attila volt, aki – Martell Károlyhoz hasonlóan – megállította az arabok előretörését Hispániában. A Martell név tehát a Pártus birodalom nevének egy olyan alakváltozatát őrzi, ahol a szó eleji P átesett a P-B-M hangváltozáson.

Már a Zalán futása c. fejezetben is rámutattunk, hogy amikor a magyarok Árpád vezetésével másodszor is bejöttek Pannóniába, akkor itt olyan népeket, illetve olyan fejedelmeket találtak, akiknek a neve szinte kivétel nélkül pártus eredetű efitita népcsoportok jelenlétére utal. Így mutattuk ki például Szvatoplukról is, hogy a nevének végén lévő PLUK az általunk vizsgált PELEKU – PARATU – PARTA szó egyik alakváltozata. Abban a fejezetben azonban nem szóltunk egy másik híres-neves fejedelemről, akiről Anonymus krónikája számol be. Ez a fejedelem nem más, mint Mén-Marót! A Mén-Marót név elején található Mén a szavak oda-vissza forgatása révén „nem”, illetve „nemzet” jelentéstartalmat hordoz. Ez a szóösszetétel tehát így együtt egy marót nemzethez tartozó fejedelmet állít elénk. De vajon melyik lehet ez a rejtélyes marót nemzet? Tudva, hogy a Pártus birodalom nevének létezett olyan alakváltozata ahol a szó elején lévő P átesett a P-B-M hangváltozáson könnyen belátható, hogy ez a MARÓT népnév a pártusok nevére jellemző PARATU szóból fejlődött ki. Mén-Marót tehát egy Pannóniában élő pártus eredetű népcsoport fejedelme lehetett.

Visszatérve tehát eredeti gondolatmenetünkhöz: amikor belefutottam a problémába, mely szerint az egyiptomi kopt keresztények valójában nem a diocletianusi, hanem az arszakida időszámítást használják, de azt valami rejtélyes és érthetetlen okból MÁRTÍR kornak nevezik, akkor hirtelen eszembe jutottak a Martell Károly névvel kapcsolatos korábbi gondolataim és persze eszembe jutott Mén-Marót különös neve is. A mártír kor nevét latinul így írjuk le: ANNO MARTYRUM. Vajon hogyan íránk le latinul azt, hogy a pártusok időszámítása? Nos így: ANNO PARTHORUM, vagy még inkább: ANNO PARTHYRUM! Ekkor belém hasított a döbbenetes felismerés: ez a két formula a P-B-M hangváltozáson keresztül egymásnak teljesen és tökéletesen megfeleltethető! A mártír kornak semmi köze sincs sem a mártírokhoz, sem a keresztényüldözésekhez, sem pedig Diocletianus császárhoz. Soha nem is volt köze hozzá! Ez az időszámítás ugyanis nem más, mint az arszakida éra, a pártusok időszámítása, vagyis eredetileg: ANNO PARTHYRUM!

Elérkeztünk tehát a hamisítások gyökeréhez. Ahhoz az alap problémához, amely végérvényesen összezavarta történelmünk kronológiáját. Minden ezzel indult és minden ebből következett. Minden az ANNO MARTYRUM és az ANNO PARTHYRUM összemosásával vette kezdetét. Fogták tehát a pártusok időszámítását és azt Diocletianus császárhoz kötve mártír kort gyártottak belőle. E művelettel pontosan 532

fiktív évet, vagyis éppen egy nagy húsvétciklust csempészték az időszalagra. Az elkövető – ha ugyan valóban létezett – Dionysius Exiguus volt, aki névleg ugyan a diocletianusi, de a valóságban az arszakida éveket vette alapul különös műveletéhez. A megbízó pedig az a pápai udvar volt, amely a római birodalmi eszme szolgálatába állva semmilyen hamisítástól sem riadt vissza. A cél a Róma becsületén esett szégyenfolt eltüntetése, a hun korszak eseményeinek összezavarása volt egy esetleges későbbi római restauráció érdekében.

Mindezek után már csak egyetlen nyitott kérdésünk maradt. Hogyan került a pártusok időszámítása Egyiptomba? Hogy ezt a kérdést megválaszolhassuk, különös módon a hatszázas évek időszakját kell megvizsgálunk. Ennek az évszázadnak az elején egy bizonyos Hérakleiosz nevű császár uralkodott a Kelet-római birodalom fölött. Hérakleiosz 610-től 641-ig ült a birodalom trónján. Ő számunkra most elsősorban azért fontos, mert uralkodása idején történelmi jelentőségű változások, hatalmas átrendeződések zajlottak le a világban. Mielőtt azonban e változásokra kitérnénk, tisztázzuk, hogy ki is volt valójában Hérakleiosz. A Tót atyafiak c. fejezetben már idéztük Bíborbanszületett Konstantin De administrando imperio c. munkájának 32. fejezetét, ahol a következő izgalmas sorokat olvashatjuk:

„Miután azonban Szerbia uralmát két fitestvér vette át apjától, az egyik magához vevén a nép felét Heráklioszhoz, a rómaiak császárához menekült, s őt ez a Herákliosz befogadván, letelepülési helyül Thesszaloniké tartományban lévő Szerbliát adta, mely attól kezdve kapta ezt az elnevezést.”

E fenti idézet kapcsán már A Szlávok apostola c. fejezetben is kimondtuk, hogy ez a bizonyos „fitestvér”, aki atyja halála után a testvérbátyjával folytatott trónutódlási harcokban alulmaradva Hérakleiosz császárhoz menekült, valójában nem más volt, mint krónikáink Csaba királyfia. Ha azonban ez igaz, akkor könnyen belátható, hogy Hérakleiosz császár krónikáink Honoriusával azonosítható. Hérakleiosz tehát Csaba királyfi anyai nagyatyja, mégpedig a 600-as évek időszakjára elcsúsztatva. Különösen érdekes, hogy Hérakleiosz idején a birodalom jellege gyökeresen megváltozik. A Wikipédia a Hérakleiosz bizánci császár címszó alatt a következőket írja:

„Hérakleiosz uralkodása nem csak közigazgatási és katonai szempontból volt fordulópont a történelemben, hanem ekkor vált a Kelet-római Birodalom ténylegesen is Bizánci Birodalommá kulturális értelemben. Eddig ugyanis az államigazgatás és a hadsereg a népesség által egyáltalán nem beszélt, és az egyházi életben sem használt latin nyelvet használta, de a császár végre teljessé tette a hellénizálódást. Jellemző a helyzetre, hogy néhány generáció múlva a latintudás ritkaságszámba ment Bizáncban.”

Mivel Attila ezt a neki behódolt császárt honorbirtokosává, Szekiz-Munduzzá, annak birodalmát pedig Kosztan-Tinijjévé (azaz szkíták tulajdonává) tette, így egy csapásra érthetővé válik, hogy Hérakleiosz idején miért változott meg annyira a keleti birodalom jellege. Attila kardja lesújtott a Római birodalomra és megszüntette azt. Így az egyes birodalomrészek a római elnyomás alól felszabadulva visszanyerhették önálló sajátosságait. Ezért hellénizálódott olyan hirtelen Bizánc, ezért lehetett, hogy néhány generáció múlva már ritkaságszámba ment keleten a latintudás, és ezért szüntek meg a latin titulusok is Hérakleiosz idején:

„Hérakleiosz a titulaturát is lecserélte görögre. Az eddig több elemből összerakott császári cím – imperator, caesar, augustus – helyett hivatalosan is az addig informálisan használt görög baszileusz lett a császár megnevezése. Hérakleiosz két fiát, Konstantint és Héraklonaszt is baszileusszá tette.”

A fenti idézetben érdekes megfigyelni, hogy Hérakleiosz a két fiát is baszileusszá tette. Héraklonasz valószínűleg Hérakleiosz valódi, vér szerinti fia volt. Gyanúm szerint azonban a szintén baszileusszá tett Konstantin nem a fia lehetett Hérakleiosznak, hanem az unokája. Mégpedig az a „fitestvér”, aki a testvérbátyjával folytatott sikertelen küzdelmeit követően Hérakleioszhoz menekült. Ez a Konstantin név rendkívül árukodó. Mivel A Kőszikla c. fejezetben kimutattuk, hogy e név eredeti jelentése „Hunisztán uralkodója”, így igen valószínűnek tűnik, hogy ez a Hérakleiosz által társuralkodóvá emelt Konstantin valójában nem más, mint Csaba.

Ha jobban megvizsgáljuk Hérakleiosz korát, teljesen egyértelművé válik, hogy magával a hun korszakkal állunk szemben:

„Hérakleiosz trónra lépésekor a Keletrómai Birodalom olyannyira szörnyű helyzetben volt, hogy a császár fontolgatta, hogy áttelepül Karthágóba, tervéről csak a pátriárka és a főváros népe nyomására tett le.

A kincstár kiürült a folyamatos háborúskodásban, így újabb zsoldosokat sem lehetett felfogadni. 602 óta a szlávok nagy számban özönlöttek el a Balkánt, szárazföldön Athénig, a tengeren Krétaig nyomulva. Velük ellentétben a Dunától északra megtelepedett avarok tartós hódítás helyett folyamatos rabló, dúló portyákkal gyengítették nyugat felől a Római Birodalom örökösét.

Keleten sem volt jobb a helyzet. Egy ideiglenes kaiszareiai sikert (611) leszámítva az Újperzsa Birodalom nyomasztó fölénye érvényesült a térségben. 613-ban aztán a nagykirály döntő vereséget mért Bizáncra Antiokheia mellett, amit gyors előrenyomulás követett: a perzsák bekebelezték Örményországot, meghódították a szíriai Damaszkuszt és az anatóliai Tarszoszt, 614-ben pedig Jeruzsálem is elesett. Ez óriási morális veszteség volt, főleg hogy a Szent Sír fölé emelt templomot felgyújtották, és II. Huszró megszerezte a Szent Keresztet.

615-től kezdve a perzsák egyre messzebb hatoltak Konstantinápoly felé. Helyőrség vonult be Khalkédónba, a Boszporusz partján, és egy alkalommal még a fővárost is megostromolta a keleti had. Nem így Egyiptom, amely 619-től kezdve került mind nagyobb mértékben perzsa uralom alá, megrendítve ezzel a Bizánci Birodalom gabonaellátásának alapjait. 617-ben maga a császár is majdnem merénylet áldozata lett Hérakleia mellett, amikor találkozott az avarok kagánjával.”

Hérakleiosz tehát nagyon nehéz helyzetbe került. Két irányból is félelmetes ellenséggel kellett szembenéznie. Észak felől az avarok tartották nyomás alatt a birodalmat, kelet felől pedig az előrenyomuló perzsák. Ha tudjuk azt, hogy mindezek az események valójában a hunok bejövetele idején zajlottak le, és tudjuk, hogy az északról támadó „avar kagán” valójában maga Attila volt, akkor lehetőségünk nyílik jobban megérteni és összefüggéseiben is megvizsgálni Attila korát.

Amire most a hangsúlyt tenném, az a Hérakleiosz által vívott kétfrontos háború. Bizánc északon az avarokkal küzd, keleten pedig a perzsákkal. Ha most gondolatban visszarepülünk az általunk beazonosított legkorábbi idősíkra, ahol a hun bejövetel 168-ban történik és a birodalom élén Marcus Aurelius áll, akkor megdöbbenően hasonló kép tárul elénk. A Havas László, Hegyi W. György és Szabó Edit szerzők által írt Római történelem c. munka a Marcus Aurelius és Lucius Verus császársága (161-180) c. fejezetében beszámol arról, hogy mindössze néhány évvel a 168-as dunai események előtt a pártusok háborút indítottak

Róma ellen. Ez a pártus háború úgy tűnik fel a történelemtények lapjain, mint a különböző barbár népek (markomannok, quádok, szarmaták, vandálok, jazigok és gótok) nagy Róma elleni háborújának közvetlen előzménye:

„Antoninus Pius halálhírére 161 őszén IV. Vologaeses parthus uralkodó seregével betört Armeniába, majd Elegiánál megsemmisítve Cappadocia legátusának ellenük felvonuló három légióból álló seregét, benyomult a Római Birodalomba, s rövidesen Syria nagy részét is megszerezte. A parthusok elleni hadjárat vezetése Lucius Verus feladata lett, aki a tél folyamán szervezett expedíciós sereggel 162 tavaszán Syriába vonult. A hadviseléshez azonban nem igazán értett, és a háború se igazán érdekelte. Főhadiszállását mélyen a háború helyszíne mögött rendezte be, és a hadvezetést a tapasztalt, syriai származású parancsnokra, Avidius Cassiusra bízta.”

Tehát közvetlenül azelőtt, hogy északon felbukkantak a markomannok, szarmaták és gótok (értsd: hunok), keleten a pártusok részéről támadás érte a birodalmat. Róma harapófogóba került. Évszázadokon keresztül csupán egyfrontos háborút vívott a pártusokkal, most azonban egy teljesen új frontvonal nyílt meg a Balkánon. Meggyőződésem szerint ez okozta Róma vesztét. A pártusok ugyanis ráébredtek, hogy ha csak egyetlen oldalról támadják Rómát, akkor sohasem tudják legyőzni azt. Attila vezetésével tehát egy óriási átkaroló hadműveletbe kezdtek, s a Fekete tengert észak felől megkerülve a dunai tartományokat kezdték pusztítani. Ez volt tehát az a világpolitikai közeg, amelyben Attila grandiózus hadjáratai lezajlottak. A kétfrontos harc a római haderő teljes összeomlását eredményezte. Attila seregei végigsöpörtek a birodalom Földközi tengertől északra fekvő tartományain és mindenütt véget vetettek Róma uralmának. Fontos azonban tudni, hogy Attila hadjárataival nagyjából egyidejűleg a keleti fronton is elkezdődött a pártusok expanziója, akik hamarosan benyomultak Szíriába és súlyos veszteségeket okoztak Rómának. Jelen gondolatmenetünk szempontjából most erre a pártus expanzióra helyezném a hangsúlyt.

Érdekes megfigyelni, hogy a 168-as események idősíkján a pártusok támadása Szíriában elakad. A rómaiak állítólag megállítják a pártusok előretörését és ellentámadásba kezdenek. Ha azonban tudjuk, hogy ezek az események lényegében azonosak a Hérakleiosz császár uralkodása idején történt eseményekkel, akkor világossá válik, hogy szó sincs erről. Hérakleiosz idején ugyanis a perzsák Szíria elfoglalása után tovább nyomultak dél felé és 614-ben elfoglalták Jeruzsálemet is. Tudjuk jól, hogy ekkor vitték magukkal Perzsiába a Szent Keresztet, s Heribert Illig elmélete szerint ekkor vette kezdetét a fiktív korszak. A perzsák azonban nem álltak meg Palesztinában sem, hanem tovább folytatták támadásaikat. 619-ben Egyiptomot is uralmuk alá vetették. A korábban idézett Wikipédia szócikk így ismertette ezeket az eseményeket:

„615-től kezdve a perzsák egyre messzebb hatoltak Konstantinápoly felé. Helyőrség vonult be Khalkédónba, a Boszporusz partján, és egy alkalommal még a fővárost is megostromolta a keleti had. Nem így Egyiptom, amely 619-től kezdve került mind nagyobb mértékben perzsa uralom alá, megrendítve ezzel a Bizánci Birodalom gabonaellátásának alapjait.”

Mint ahogy Attila véget vetett az üldöztetéseknek a Balkán félszigeten, Galliában és Itáliában, úgy ez a pártus-perzsa előrenyomulás volt az, amely felszámolta a keresztényüldözéseket Szíriában, Palesztinában és Egyiptomban. Nyilvánvaló, hogy ez a tény a térségben élő keresztények (köztük az alexandriai kopt keresztények) számára óriási jelentőséggel bírt. Ekkor azonban egy tragikus fordulat következett be. Tizenkét évvel ezelőtt, amikor A magyar krónikák és a kitalált középkor c. könyvemet írtam, már említést tettem

erről a fordulatról:

„A perzsák hódításaik során Egyiptomban megismerték a Koránt, és vele az iszlámot is, így nyugat felé törve azt is vitték magukkal Spanyolországba.”

Vagyis az a perzsa sereg, amely Attila hadjárataival egy időben (!) Róma ellen indult, majd Szírián és Palesztinán keresztül 619-ben eljutott Egyiptomba is, később már iszlám sereggént folytatta tovább nyugat felé vezető útját! Ez az iszlámmá lett perzsa sereg volt az, amely az észak-afrikai tengerpartok mentén haladva eljutott a Gibraltári tengerszorosig és Miramamma szultán vezetésével átkelt Hispániába. Hogy ez a Hispániát elárasztó mohamedán sereg valóban azonos volt a Rómát támadó perzsákkal, azt már Heribert Illig is megfogalmazta a Kitalált középkor c. könyvében:

„Világossá válik a művészettudomány azon rejtélye, hogy Spanyolországban miért található az arabnál jóval több perzsa-szír elem. (...) Már nem kell azon csodálkoznunk, hogy miként sikerülhetett a néhány oázisból származó kisszámú arabnak ilyen eredményesen megtámadnia Spanyolországtól az Indusig koruk valamennyi nagy birodalmát; ez a perzsa seregekről inkább feltételezhető.”

Egy olyan kép kezd tehát kibontakozni előttünk, ahol a hunok és a pártusok (perzsák) egyszerre, egyidejűleg indítottak egy összehangolt kétfrontos támadást Róma ellen. Attila seregei a birodalom Földközi tengertől északra fekvő területeit szabadították fel, míg a pártus-perzsa seregek a Földközi tengertől délre elterülő tartományokat. A perzsák azonban útközben megismerkedtek az ariánus-iszlám tanokkal és onnantól kezdve teljesen más szellemiséget képviseltek és terjesztettek. Egy olyan eszmeiséget, amellyel az Európában harcoló hunok nem tudtak azonosulni. Emlékezzünk vissza, hogy krónikáink leírása szerint Attila a pápával való találkozása után hogyan fordult vissza Ravennába és hogyan távolította el annak ariánus érseket! Ez lehetett hát az oka annak, hogy a perzsa haderő előrenyomulását éppen az Attila által odaküldött hun csapatok állították meg Hispániában. E két Róma ellen harcoló és kezdetben még szövetséges entitás között egy olyan vallási szakadás keletkezett, amely végül szembefordította és ellenségekké tette őket.

De itt érthetjük meg azt is, hogy Attila élete vége felé miért tervezgette, hogy átkel a tengeren, és meghódítja Egyiptomot, Asszíriát és Afrikát. Azért, mert pontosan tudta, hogy az eredeti terv Egyiptom elfoglalása után félresiklott. Tudta, hogy a kezdetben még vele szövetséges perzsák az iszlám befolyása alá kerülve az antikrisztusi (ariánus, antitrinitárius) eszmeiség agresszív terjesztőjévé váltak. Ezt szerette volna megfordítani, ezt a félresiklást akarta korrigálni:

„Délre, nyugatra, északra és keletre szélében-hosszában uralma alatt tartván, azt forgatta elméjében, hogy átkel a tengeren, és meghódítja Egyiptomot, Asszíriát és Afrikát.”

Idő előtt bekövetkezett halála azonban meggátolta ebben. Egyiptom, Asszíria és Afrika végleg az iszlám martalékvá vált. Figyeljük meg: ha mi számolunk a több különböző idősíkra elcsúsztatott, de lényegében mégis azonos eseményekkel és tudjuk, hogy 168-ban ugyanazok az események zajlanak, mint a hatszáz éves elején, akkor egy teljesen konzisztens és koherens történelemképet kapunk, ahol érthetővé válnak a történések, minden szép és logikus rendbe fejlődik fel és nyoma sincs többé annak az érthetetlen és értelmetlen kuszaságnak, ami az akadémikus tudományosság által képviselt hamis történelemképből árad.

Most azonban térjünk vissza eredeti gondolatmenetünkhöz. A kérdés, melynek vizsgálatára jó néhány bekezdéssel korábban vállalkoztunk így szólt: Hogyan került a pártusok időszámítása Egyiptomba? Miért vették azt át a kopt keresztények és miért használják azt a mai napig is? Úgy gondolom az imént kifejtett összefüggések ezekre a kérdésekre már meg is adták a választ. A pártusok időszámítása az Attila hadjárataival nagyjából egyidejűleg kibontakozó pártus-perzsa előrenyomulás során került Egyiptomba. Mivel a pártusok úgy érkeztek meg, mint egyfajta felszabadító hadsereg, amely végre véget vetett a tetrarkhák által indított borzalmas üldöztetéseknek, ezért ez az eseménysorozat érthető módon óriási hatást gyakorolt az itt élő keresztényekre. Ez volt tehát az a történelmi pillanat, amikor a kopt keresztények megismerték az őket felszabadító pártusok időszámítását és adoptálták azt.

Néhány bekezdéssel korábban azzal a feltételezéssel éltem, hogy a pártusok időszámítása azért lett Egyiptomban ANNO MARTYRUM, mert a pártus népnévnek léteztek olyan alakváltozatai is, amelyben a kezdő P hang átesett a P-B-M hangváltozáson. Vegyük azonban észre, hogy még abban az esetben is nevezhették a kopt keresztények mártír kornak a pártusok időszámítását, ha ez a korábbi okfejtésem esetleg elhibázott volt! Hiszen a pártus seregek megérkezése éppen az üldöztetéseknek vetett véget! Így az akkor megismert és adoptált időszámítást teljes joggal nevezhették mártír kornak. Nem azért, mert ez az időszámítás az üldöztetések végétől vagy annak kezdetétől indult volna, hanem mert azok hozták magukkal, akiknek a megérkezésével lezárultak az üldöztetések. Nem tudom, hogy a két magyarázat közül melyik a helytálló. De akármelyikből indulok is ki, a mártír kor így is meg úgy is a pártusokhoz kötődik. Annak semmi köze Diocletianus császár trónra lépésének évéhez.

Tudom, hogy sokak számára nehezen emészthető mindaz, amit e három részes fejezetben feltártunk. Legfőképpen az a módszer tűnhet szokatlannak, amelyet logikai okfejtésünk során követtünk. Sokan most talán úgy vélik, hogy nem volna szabad különböző idősíkokat összemosni egymással. Nem volna szabad párhuzamba állítani Hérakleiosz korát és Marcus Aurelius korát. Különösen furcsa lehet egyesek számára, hogy e két különböző korszak összefésülésével egy harmadik korszak, nevezetesen a hun bejövetel korának eseményeit próbáljuk megfejteni. Vegyük azonban észre, hogy csak ez az egyetlen út járható! Ha a célunk a valós történelmi események rekonstruálása, akkor csak ezt az egyetlen módszert követhetjük.

Ha ugyanis van igazság abban az állításban, hogy 532 fiktív év terheli időszalagunkat, akkor ez azt is jelenti egyben, hogy 168-ban ugyanaz történt, mint Kézainál 700-ban. A kettő között pedig nincs semmi! Amit különböző krónikák e közbülső időszak történelméről elmesélnek, az ugyanannak az egyszeri eseménysorozatnak a száz és ezerféleképp történő újragondolása, más és más szempontok szerinti megközelítése, unalomig ismételve a hun történelem szinte felismerhetlenné tett eseményeit. Mivel a valóságban csak a hun korszak eseményei zajlottak le ebben a problémás hat évszázadban, ezért a történelemhamisítók is csak ennek a korszaknak a valós eseményeit tudták alapul venni műveletükhöz. Mi tehát nem tehetünk mást, mint azt, hogy megvizsgáljuk valamennyi gyanús idősíkot. A hun történetnek ugyanis vannak olyan aspektusai, amelyeket az egyik idősík eseményei világítanak meg jobban, és vannak olyanok, amelyeket a másikéi. Csak az összes idősík eseményeinek együttes vizsgálatával és gondos összehasonlító elemzésével lehetséges a valós történések rekonstruálása.

Mindezek után még néhány gondolatot hadd osszak meg a Kedves Olvasóval. Tizenkét éve kutatom ezt a témát. Tizenkét évvel ezelőtt botlottam bele Heribert Illig különös állításaiba és akkor szembesültem először krónikáink soha senki által meg nem vizsgált időrendi abszurditásaival. A hivatalos tudományosság ezekre az

időrendi furcsaságokra semmiféle értelmes és elfogadható magyarázattal nem szolgált. Nem hogy válaszokat nem kaptunk tőlük teljesen jogos kérdéseinkre, de még a probléma létezésének elismeréséig sem jutottak el! Krónikáink időrendjét egyetlen unott vállrándítással intézik el mind a mai napig. Mivel az általuk adott magyarázat (illetve a magyarázat teljes hiánya) nem elégített ki, így informatikus létemre magamnak kellett a dolog végére járnom.

Ez alatt a tizenkét év alatt folyamatosan gyűltek az adatok, egyik történelmi párhuzamosság a másik után mutatta meg magát. Eltagadott történelmünk igazságai szép lassan feltárultak. A kutatás kezdeti szakaszában még nagyon sok volt a bizonytalanság és még több a kérdés. Mennyi fiktív év terheli időszalagunkat? Vannak-e egyáltalán fiktív évek vagy csupán a középkor kronológiája kuszálódott össze? Milyen egymással párhuzamosan futó időszámítási rendszerek játszhattak szerepet a probléma előidézésében? Mi volt a hamisítás pontos célja? Kik voltak az elkövetői és kik lettek a kárvallottjai? Hogyan lehetett mindezt észrevétlenül kivitelezni?

Természetesen az eltelt évek alatt akadtak zsákutcának bizonyuló lehajtók, voltak elhibázott, elhamarkodott következtetések, könnyelmű kijelentések. Ezeket idővel igyekeztem korigálni és pontosítani. Évről évre, fejezetről fejezetre egyre csak tisztult a kép. Mégsem éreztem soha azt az elmúlt tizenkét év alatt, mint amit most, e háromrészes fejezet megírása után érzek: talán megvan a megoldás! Talán sikerült egy logikus és érthető magyarázatot találni az időrendi problémák keletkezésére. Egy olyan magyarázatot, amely szinte minden korábban általunk felállított kritériumnak megfelel. Ami túlságosan is sok dolgot tesz egy csapásra érthetővé. Amiből krónikáink szinte valamennyi furcsa dátuma levezethető. Igen, talán sikerült megfejteni a rejtélyt.

A hangsúly azonban éppen ezen a szón van: talán! Lehet, hogy egyesek számára ez túlzott óvatosságnak tűnik, de valahol mélyen legbelül még mindig nem zárom ki, hogy egyáltalán nincsenek fiktív évek az időszalagon. Noha szinte minden általam megértett összefüggés az ellenkezőjét mondja ennek, továbbra is nyitva hagyom a lehetőségét annak, hogy csak a történelmi kronológiával van baj, nem pedig a Krisztus születése óta eltelt évek számával. A kutatás tehát nem ért véget. Mindaddig folytatódik, amíg kételyek gyötörnek, amíg bizonytalanság van bennem, amíg az Igazságot színről színre meg nem látom. Addig azonban gyarló, de igazságkereső emberként én is fenntartom magamnak a tévedés lehetőségét!

FORRÁS: <http://maghreb.blog.hu/>